

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

X *Astroworthia skinneri*

Foto Mr. A. de Graaf

ISSN 0039-4467

66ste JAARGANG
No. 3
MAART 1987

PHYLLO-sofie

P. VAN VEEN

Iedere hobby kost geld, wordt er vaak gezegd en meestal is dit inderdaad een juiste vaststelling. Maar natuurlijk wil je die negatieve geldstroom zo klein mogelijk houden en toch zoveel mogelijk plezier in de hobby beleven. Bij Succulenta is dit vaak mogelijk in afdelingsverband en daarom wil ik in deze aflevering eens iets vertellen over hetgeen wij in onze afdeling doen om onze leden het leven zo goedkoop mogelijk te maken. Zonder enige twijfel trap ik hierbij openstaande deuren in, want in vele afdelingen worden dergelijke activiteiten normaliter al jarenlang uitgevoerd. Dat begint dan bij het gezamenlijk inkopen van zaden in het buitenland, waarover ik de vorige maand het een en ander schreef. Die zaden moeten echter tijdens het kiemen beschermd worden tegen aantasting door schimmels en daarvoor gebruiken wij TMTD. Dat spul is slechts in kiloverpakking in de handel en we doseren het per gram, dus hier ligt alweer een dankbare taak voor een afdelingsbestuur: gezamenlijke inkoop en distributie in kleine porties onder de daarvoor geïnteresseerde leden.

De volgende stap is de inkoop van de benodigde bloempotten, waarbij ik mij beperk tot de plastic potten, daar de ouderwetse stenen potten haast niet meer gebruikt worden. Deze potten kopen wij in grote hoeveelheden in. Een karton met $5\frac{1}{2}$ cm ronde potjes bevat ongeveer 3200 potten, die van $6\frac{1}{2}$ cm zitten met ca. 2000 in één verpakking en dat zijn aantallen, waar de eenvoudige liefhebber niets aan heeft. Zoveel potten verbruikt hij in zijn leven niet. De prijs is echter buitengewoon interessant voor hem, want inclusief BTW kost een $5\frac{1}{2}$ cm potje 4 cent en een $6\frac{1}{2}$ cm potje 6 cent per stuk. Een kleine (beginnende) kweker heeft royaal genoeg aan b.v. 50 potjes van beide maten in een jaar en dat kost hem bij gezamenlijke inkoop $50 \times 4 \text{ cent} + 50 \times 6 \text{ cent} = f 5,00$. Ik heb mij de moeite getroost, bij drie tuincentra te informeren wat de prijs was van deze 100 potjes en ik kreeg achtereenvolgens te horen: $f 22,50$, $f 25,00$ en de goedkoopste was $f 18,00$. Dat is eigenlijk logisch, want het is een incurant artikel voor de detailhandel en er moet toch ook nog aan verdiend worden. De meest gangbare maten van potten worden door onze afdeling in voorraad gehouden, waaronder ook vierkante potten van 7×7 cm (9 cent per stuk) en ieder lid kan heel goedkoop aan dit basismateriaal komen. Hetzelfde geschiedt met cactusaarde en gebroken kleikorrels. Ook hier geldt weer, dat de kleine kweker op deze wijze in eerste instantie geholpen wordt. Een voorbeeld weer ter illustratie van deze bewering: de kleikorrels kopen wij in zakken van 50 liter inhoud. Dit wordt dan verdeeld in 5 zakjes van 10 liter, omdat de bescheiden liefhebber in geen jaren zo'n grote zak gebruikt. De grotere kwekers daarentegen nemen grif 2 of 3 zakken per jaar mee naar huis. Tenslotte hebben we nog een assortiment bestrijdingsmiddelen in voorraad tegen wolluis, wortelluis en schimmels, waarbij uitdrukkelijk wordt gelet op de mate van giftigheid. Deze middelen worden ook alweer uitsluitend in literflessen verkocht en zijn soms zelfs vrij prijzig. Hierbij komt, dat in het praktische gebruik een verdunning plaatsvindt tot 2 à 3 cc per liter water, dus met een portie van 100 cc kan ieder lid wel enige jaren zijn ongedierte bestrijden. Al met al dus deze maand een paar voorbeelden (met veel cijfers) ter illustratie van hetgeen allemaal in afdelingsverband mogelijk is. Aan deze besparingen verdient u snel de afdelingscontributie terug.

de Gast 33^A, 9801 AB Zuidhorn

Astroloba Uitew. (II)

L.E. GROEN

Uit het onderzoek van *Astroloba* is naar voren gekomen dat dit geslacht minder soorten omvat dan tot dusver is aangenomen. De oorzaak hiervan is dat er teveel op taxonomisch weinig relevante kenmerken de nadruk is gelegd. Kleine uiterlijke verschillen waren soms voldoende om een nieuwe soort, variëteit of vorm te beschrijven. Taxonomisch waardevolle criteria zijn bloembouw, tuberkels, kielvorm en in mindere mate bladgrootte, bladstand, verhoutte vaatbundels en bloemkleur. Het is niet verwonderlijk dat de meeste beschrijvingen betrekking hebben op een groep die weinig bijzondere kenmerken bezit. Dit is de groep met bladeren zonder tuberkels of randvormende kiel, een gladde, niet opgezwollen bloembuis en witte bloemslippen. Deze groep bevat namen als *A. congesta*, *A. deltoidea*, *A. foliolosa* en *A. pentagona*. Uiteindelijk blijken deze tot één complex te behoren. Later wordt hier op teruggekomen.

Dit onderzoek van *Astroloba* is tot stand gekomen dank zij de medewerking van M.B. Bayer (Haworthia); P. Reinecke (Astroloba), E.J. van Jaarsveld (literatuur) en D.O. Wijnands (taxonomie). Financieel is het onderzoek mogelijk gemaakt door een subsidie van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Astroloba heeft ten opzichte van verwante geslachten (*Gasteria*, *Haworthia*, *Poellnitzia*) de volgende kenmerken:

Stengelvormend; bladeren in vijf rijen, stengelbedekkend; bloemdek buisvormig, niet tweelippig, met 6 stervormig geplaatste, gele of witte bloemslippen.

Het geslacht omvat volgens de studie drie soorten en een complexe groep: *A. bullulata*, *A. herrei*, *A. muricata* en de *A. spiralis*-groep bestaande uit *A. spiralis* ssp. *spiralis* en *A. spiralis* ssp. *foliolosa*.

Ook worden nog de volgende cultivars en hybriden onderscheiden:

A. herrei 'Dodsoniana', *A. spiralis* 'Pentagona' en X *Astroworthia skinneri*.

Sleutel van Astroloba

- 1 a Bij tenminste enkele bladeren één van de bladranden bij de top gevormd door de kiel, bladonderzijde meestal bezet met tuberkels, bloemslippen geel tot crème..... *A. bullulata*
- b Bladranden normaal gevormd..... 2
- 2 a Bladeren lichtgroen tot wasachtig wit, vooral de jonge bladeren bedekt met waslaag; nerven duidelijk zichtbaar richels vormend op bladoppervlak, soms bedekt met waslaag, bloembuis op de hoeken sterk opgezwollen door glad tot iets golvend weefsel.....3
- b Bladeren donkergroen tot lichtgroen, waslaag niet of nauwelijks aanwezig, nervatuur minder duidelijk, geen richels vormend op bladoppervlak, bloembuis glad tot iets opgezwollen ruw..... 4
- 3 a Bladeren lichtgroen, bladonderzijde met duidelijk zichtbare nerven..... *A. herrei*
- b Bladeren wasachtig wit, nerven door waslaag niet duidelijk zichtbaar..... *A. herrei* 'Dodsoniana'
- 4 a Bladeren met tuberkels..... 5
- b Bladeren zonder tuberkels..... 6
- 5 a Bladeren 1,2-2,5 cm lang, ruw door talrijke tuberkels, die vaak ineenvloeien tot korte rijtjes in de lengterichting van het blad, bladpunten naar buiten gebogen..... *A. muricata*

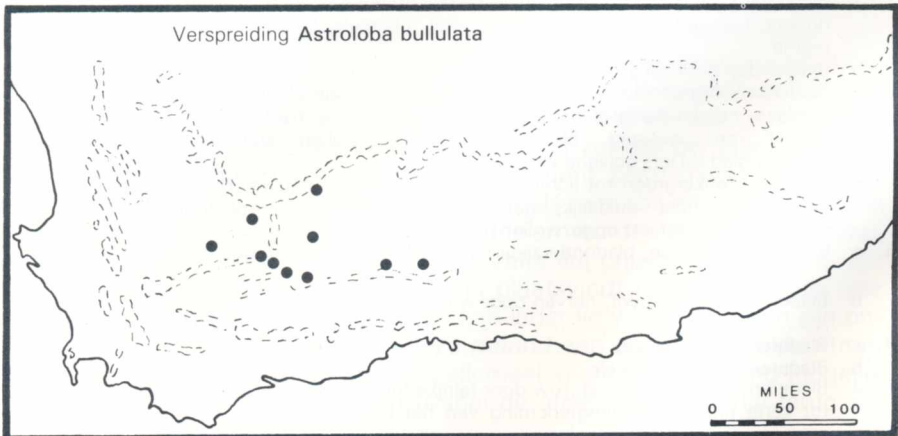

Astroloba bullulata
2 km ten oosten van Prince Albert.
Groeïend op Dwyka Tiliet

Foto's:
E.J. van Jaarsveld

Astroloba herrei
2 km ten oosten van Prince Albert.
Groeïend op Witteberg-Kwarts

- b Bladeren 3,0-5,0 cm lang, tuberkels minder talrijk, hierdoor blad meer bobbelig dan ruw, weinig ineenvloeiend, dan geen duidelijke lijntjes vormend X *Astroworthia skinneri*
(hybriden van onbekende herkomst lijken sterk op deze kruising; de bladeren zijn zacht, donkergroen, naar binnen gebogen, planten groeien snel)
- 6 a Bladeren half opgericht tot opgericht, bloembuis opgezwollen, ruw, bloemslippen geel *A. spiralis* ssp. *spiralis*
- b Bladeren gespreid tot schuin afstaand, bloembuis glad tot hoogstens ruw op de hoeken, bloemslippen wit tot crème 7
- 7 a Bladeren in vijf gedraaide rijen tot dakpansgewijs geplaatst, zelden witachtige vlekken aanwezig, bloembuis glad *A. spiralis* ssp. *foliolosa*
- b Bladeren in vijf weinig gedraaide rijen, vaak witachtige vlekken zichtbaar, bloembuis glad tot iets ruw op de hoeken *A. spiralis* ssp. *foliolosa* 'Pentagona'

Kort overzicht van het geslacht *Astroloba*

A. muricata nom. prov.

Astroloba aspera (Haw.) Uitew. is gebaseerd op *Aloe aspera* Haw. (1804). Volgens Haworth heeft *Aloe aspera* tweelippige bloemen en een drierijige bladstand, hetgeen betekent dat dit geen *Astroloba* geweest kan zijn. Waarschijnlijk was de plant van Haworth identiek aan *Haworthia nigra* (Haw.) Baker (Reinecke 1965, Bayer 1982).

Salm-Dyck (1840) geeft de eerste eenduidige beschrijving van het taxon dat nu als *Astroloba aspera* bekend staat. Dit taxon wordt hier verder *Astroloba muricata* genoemd, omdat de naam *A. aspera* niet te handhaven bleek.

Astroloba muricata wordt hier niet geldig gepubliceerd, dat zal mevrouw Reinecke binnenkort doen.

A. bullulata (Jacq.) Uitew.

De afbeelding van *Aloe bullulata* in *Fragmenta Botanica* van Jacquin (1809) is het lectotype van deze naam. De voor dit taxon zo kenmerkende randvormende kiel is echter niet zichtbaar. Een aquarel uit 1818 onder de naam *Aprica bicarinata* Haw. toont wel duidelijk de karakteristieke kielvorm, hetgeen tot veel verwarring heeft geleid.

A. herrei Uitew.

Door Uitewaal is in 1948 *Astroloba herrei* beschreven en in 1950 een hieraan nauw verwante soort, *A. dodsoniana*. Vegetatieve verschillen tussen cultuurplanten van beide taxa zijn duidelijk aan te wijzen.

Op grond van het ontbreken van veldgegevens wordt *A. dodsoniana* behandeld als cultivar van *A. herrei*. Het voornaamste onderscheid tussen *A. herrei* en de andere *Astroloba*-soorten is de gladde, opgezwollen bloembuis.

A. spiralis (L.) Uitew. ssp. *spiralis*

Astroloba spiralis ssp. *spiralis* heeft een ruwe bloembuis en gele bloemslippen. Er is geen herbariummateriaal bewaard gebleven, maar de plaat van Dillen toont de ruwe bloembuis; de plaat is het lectotype. Het taxon is goed herkenbaar aan de bloemen, maar er bestaan overgangsvormen met ssp. *foliolosa* met een alleen op de hoeken ruwe bloembuis. De bloemslippen zijn echter geel.

A. spiralis (L.) Uitew. ssp. *foliolosa* (Haw.) Groen

Er bestaat een grote overeenkomst tussen *A. congesta*, *A. deltoidea* en *A. foliolosa*. Zij zijn onderling dermate verwant dat zij tot dezelfde ondersoort van *A. spiralis* gerekend worden. Gemeenschappelijke kenmerken zijn bladeren zonder tuberkels, een gladde, niet opgezwollen bloembuis en witte bloemslippen. De door Uitewaal (1947) als typesoort van *Astroloba* aangegeven *A. pentagona* is een cultuurvariëteit van deze subspecies. Enkele klonen van deze cultivar hebben iets opgezwollen ruwe hoeken op de bloembuis, die aan *A. spiralis* ssp. *spiralis* doen denken.

Astroloba bullulata (Jacq.) Uitew.

Uitewaal, Succulenta: 53 (1947); Jacobsen, Handbuch der sukkulenten Pflanzen I: 297 (1954) & Sukkulentenlexikon: 98 (1970); Reinecke, The genus *Astroloba* Uitewaal (1965); Court, Succulent flora of southern Africa: 173 (1981) [non Pilbeam, *Haworthia* and *Astroloba*: 150 (1983)].

Aloe bullulata Jacq., Fragmenta Botanica n. 225, t. 109 (1809); Salm-Dyck, Cat. Rais. no. 29 (1817); Roemer & Schultes, Syst. Veg. 7: 660 (1829); Kunth, Enum. Pl. 4: 494 (1843). LECTOTYPE: Jacquin, Fragmenta Botanica t. 109 (1809).

Homotypische synoniemen:

Aprica bullulata (Jacq.) Willd., Mag. Ges. Naturf. Freund. Berl. V: 273 (1811); Haw., Suppl. Pl. Succ.: 61 (1819); Berger, Pflanzenreich 38: 116 (1908) (pro parte) [non Uitew., Succulenta: 171-177 (1938)].

Aprica pentagona var. ***bullulata*** (Jacq.) Baker, J. Linn. Soc., Bot. 18: 217 (1880), Flora Cap. 6: 330 (1896).

Haworthia bullulata (Jacq.) Parr, Bull. A.S.P.S. 6: 148, 195 (1971); Scott, The genus *Haworthia*: 143 (1985).

Heterotypische synoniemen:

Aprica bicarinata Haw., Suppl. Pl. Succ. 63 (1819); Baker, J. Linn. Soc., Bot. 18: 219 (1880), Flora Cap. 6: 332 (1896); Berger, Pflanzenreich 38: 116 (1908) (pro parte) [non Reinecke, 1965]].

Aloe bicarinata (Haw.) Roemer & Schultes, Syst. Veg. 7: 652 (1829); Kunth, Enum. Pl. 4: 496 (1843).

Astroloba bicarinata (Haw.) Uitewaal, Succulenta: 53 (1947); Jacobsen, Handbuch der sukkulenten Pflanzen I: 297 (1954) & Sukkulentenlexikon: 98 (1970); Pilbeam, *Haworthia* and *Astroloba*: 149 (1983).

Haworthia bicarinata (Haw.) Parr, Bull. A.S.P.S. 6: 195 (1971); Scott, The genus *Haworthia*: 142 (1985).

LECTOTYPE: *Aprica bicarinata* Haw., aquarel (1818), naar plant van Mackrill (KEW).

Astroloba hallii nom. prov. Reinecke (1965); Pilbeam, *Haworthia* and *Astroloba*: 148 (1983).

Aprica egregia Poelln., Feddes Repert. 28: 100 (1930) & Desert Plant Life 9: 33 (1937); Uitewaal, Succulenta: 171-177 (1938).

Astroloba egregia (Poelln.) Uitew., Succulenta: 53 (1947); Jacobsen, Handbuch der sukkulenten Pflanzen, I: 299 (1954) & Sukkulentenlexikon: 99 (1970).

Haworthia egregia (Poelln.) Parr, Bull. A.S.P.S. 6: 195 (1971); Scott, The genus *Haworthia*: 143 (1985).

LECTOTYPE: *Aprica egregia* Poelln., Desert Plant Life: 34 fig. 3 (1937). Beschreven naar planten, verzameld door Mrs. van der Bijl bij Oudtshoorn.

Astroloba egregia (Poelln.) Uitew. var. ***fardeniana*** Uitew.

Uitewaal, Cact. Succ. J. (GB): 6 (1948); Jacobsen, Handbuch der sukkulenten Pflanzen I: 299 (1954) & Sukkulentenlexikon: 99 (1970).

Haworthia egregia (Poelln.) Parr var. ***fardeniana*** (Uitew.) Parr, Bull. A.S.P.S. 6: 195 (1971); Scott, The genus *Haworthia*: 144 (1985).

LECTOTYPE: Uitewaal, s.n. (foto) (WAG). Beschreven naar een plant, ontvangen van R.S. Farden uit Zuid-Afrika, zonder gegevens over de vindplaats.

Taxonomische bijzonderheden

Bij ***Astroloba bullulata*** wordt de bladrand iets onder de top gevormd door de kiel. Dit kenmerk is uniek voor *Astroloba* en maakt met de meestal aanwezige vrij grote tuberkels een goed onderscheid mogelijk. Toch is de identificatie van de eerste beschrijving van dit taxon problematisch doordat twee namen, ***Aloe bullulata*** Jacq. en ***Aprica bicarinata*** Haw., verschillend geïnterpreteerd zijn. Jacquin (1809) publiceerde een geïllustreerde beschrijving van *Aloe bullulata* naar een plant, opgekweekt uit zaad, hem toegestuurd door G. Scholl. De afbeelding toont een plant met tuberkels aan de bladonderzijde, zoals deze verder alleen nog voorkomen bij de geslachtshybride ***X Astroworthia skinneri***. Laatstgenoemde mist de gele bloemslippen, die Jac-

quin van *Aloe bullulata* beschrijft. Dat de kenmerkende randvormende kiel in tekst en afbeelding bij Jacquin ontbreekt is niet verwonderlijk, daar deze bij sommige exemplaren weinig opvallend is. In 1819 publiceerde Haworth een nieuwe soort, *Aprica bicarinata*. Van deze soort is in Kew een aquarel bewaard gebleven, gemaakt naar een plant, in 1818 door dr. J. Mackrill vanuit Kaap de Goede Hoop naar Kew gezonden. De aquarel toont duidelijk een randvormende kiel en grote tuberkels. Haworth omschrijft hier de blad-onderzijde als dubbel gekield. Deze afbeelding moet eveneens gemaakt zijn naar een exemplaar van *Astroloba bullulata*.

Reinecke onderscheidt een wat afwijkende vorm met randvormende kiel als *A. hallii*, een nooit geldig gepubliceerde naam. Dit taxon verschilt volgens haar van *A. bullulata* onder meer door de zichtbare nervatuur aan de blad-onderzijde. *A. hallii* wordt hier opgevat als een vorm van *A. bullulata*, die lijkt op elementen uit het *A. spiralis* ssp. *foliolosa* complex. Nadere veldstudie zal uit moeten wijzen of het hier om een overgangsvorm gaat.

Ingevoerd als zaad dat naar de botanische tuin van Schönbrunn was gestuurd door G. Scholl, die in de periode 1786-1799 in de Kaapprovincie verzamelde.

Beschrijving

Stengels 15-30 cm lang, rechtop tot liggend. Bladeren gewoonlijk in 5 rechte rijen, lancetvormig-driehoekig, punt met korte bruinachtige spits, 25-40 mm lang, 15-25 mm breed, grijsgroen tot olijfgroen; onderzijde scheef gekield, kiel aan de top de rand vormend, gewoonlijk met talrijke, onregelmatig verdeelde iets glimmende tuberkels bezet, zeldzamer zonder tuberkels of met witachtige vlekken. Tuberkels in dezelfde kleur als het blad, soms lichter of donkerder. Randen en kiel iets verdikt, met kleine, glanzende, soms ineen-vloeiende tuberkels bezet. Op bladonderzijde soms nerven zichtbaar.

Bloemstengel 15-30 cm lang, bloemen 9-12 mm lang, bloembuis glad, aan de basis 4 mm diameter, naar boven toe onopvallend versmald, crème tot lichtgroen met donkerder nerven.

Bloemslippen heldergeel tot crème, 1,5-2,0 mm lang, stomp.

Verspreiding Kaapprovincie: Ceresdistrict, Sutherlanddistrict, Oudtshoorn-district.

Levende exemplaren gezien:

57SF00390, Verlaten Kloof, Herre s.n. (BID); 85SF06110, Prince Albert, Seekoegat, Hartmann 11545 (HMB); ZO. van Laingsburg, Blaukoppies Kraal (leg. als *A. hallii*), Bayer 5169 (NBGK); Spitskop, Bayer 2691 (NBG); Buffelspoort, PB 2427 (NBG); Koedoesbergen, 172/72 (NBG).

Literatuurgegevens vindplaatsen:

57SF00575, Ceres Karroo; 64 km N. van Ceres aan de weg naar Sutherland, Reinecke 24; 6 km N. van Matjesfontein, Reinecke 25, 55; Koup, Reinecke 26, 54 (leg. als *A. hallii*); farm Rietvlei, langs de Laingsburg-Sevenweekspoort weg, Reinecke 48, 52 (leg. als *A. hallii*); 57SF00393, Stormvlei bij Bonnievale, Herre 19; nabij Oudtshoorn, (litt. J.R. Brown); Bakoord, Warmwaterbergbath, Herre 7869; 2 km O. van Prince Albert, van Jaarsveld s.n.

Herbarium:

coll. Uitewaal (bloemstengel) (WAG).

* Op de aquarellen in Kew staat dr. Mackrill vermeld. Deze naam staat voor dr. J. Mackrill (1762-1820), een arts met grote botanische belangstelling, die in de periode 1806-1820 in de Kaapprovincie veel wilde planten verzamelde en kweekte.

Het geslacht *Matucana* Br. & R. (VII)

R. BREGMAN, H.B. HENSEL, P. LANEY, A. MEERSTADT, P. MELIS, A.B. PULLEN en A. VAN TILBORG

Zaadstructuur van de paucicostata-groep

De zaden van de soorten die tot de paucicostata-groep behoren, onderscheiden zich van die van de overige *Matucana*-soorten. Een aantal kenmerken zijn met het blote oog of met een loupe te zien, maar de details kunnen alleen met een (elektronen)mikroskoop worden waargenomen. De belangrijkste verschillen met de zaden van de overige *Matucana*'s zijn samengevat in tabel 3.

Tabel 3

Zaadkenmerken van de paucicostata-groep en van de andere *Matucana*'s.

	paucicostata-groep	overige <i>Matucana</i> 's
vorm	meer of minder mutsvormig; even breed als hoog of breder dan hoog	buidelvormig; hoger dan breed
	Dorsale zijde matig tot sterk uitgegroeid	Dorsale zijde niet uitgegroeid
hilum	diepte van de "hilar cup" gelijk aan of meer dan de halve zaadhoogte; hilumweefsel gereduceerd (grote gaten in het hilumweefsel ter hoogte van mikropyle en funiculus)	diepte van de "hilar cup" kleiner dan de halve zaadhoogte; hilumweefsel niet gereduceerd (hilum geheel gesloten of voorzien van kleine gaten ter hoogte van mikropyle en funiculus)
testa	tamelijk dun	dikker
cuticula	geplooid tot glad	geplooid
embryo	klein (ca. 1 mm lang) en recht	groter en gekromd

Veel zaadkenmerken veranderen geleidelijk wanneer we de zaden van de 6 soorten van de paucicostata-groep letterlijk en figuurlijk onder de loupe nemen in de volgorde zoals ze in de stamboom staan gerangschikt (fig. 5). Het basale deel van het zaad wordt steeds breder, de testa wordt steeds dunner, de cuticula wordt steeds gladder, dat wil zeggen minder geplooid, de hoeveelheid hilumweefsel neemt af, de diepte van de "hilar cup" neemt toe, zodat de ruimte die er voor het embryo overblijft steeds kleiner wordt in verhouding tot de totale zaadgrootte; daardoor wordt het embryo zelf ook kleiner. Fig. 6 geeft een indruk van al deze veranderingen, die voor Donald aanleiding waren om zich af te vragen of we hier niet met één variabele soort te maken hebben. Wetenschappelijk gezien is daar wel iets voor te zeggen maar uit praktische overwegingen, d.w.z. het voor de liefhebber het makkelijkst te hanteren systeem, houden wij het bij 6 zelfstandige soorten.

Geografische verspreiding van de paucicostata-groep

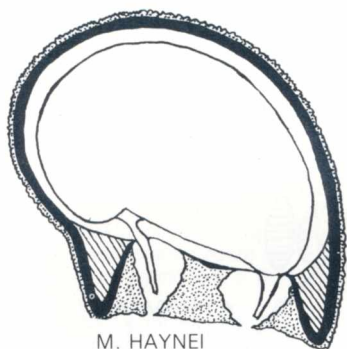
De soorten van de paucicostata-groep groeien in het stroomdal van de Rio Marañón, een zijrivier van de Amazone, in Noord-Peru (Fig. 7). De in het kaartje getekende groeiplaatsen zijn gebaseerd op literatuurgegevens; de laatste jaren zijn veel groeiplaatsen helaas op grote schaal geplunderd voor

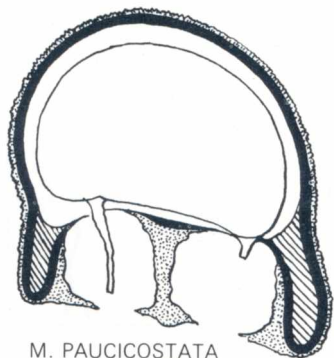
Matucana madisoniorum
Foto: W. Alsemgeest

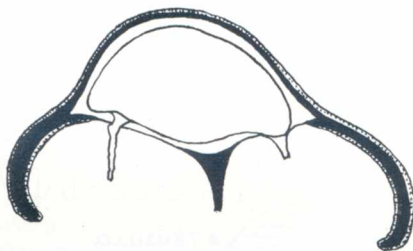
Matucana paucicostata
Foto: A. Pullen

M. HAYNEI

M. PAUCICOSTATA

M. MADISONIORUM

Fig. 6. Dwarsdoorsneden van het zaad van *Matucana haynei*, *M. paucicostata* en *M. madisoniorum*. Hilumweefsel en arillus gestippeld, integumentweefsel gearceerd. Van *M. haynei* tot *M. madisoniorum* zien we het zaad verbreden, de hoeveelheid hilumweefsel afnemen, de hilar ridge groter worden, het embryo kleiner worden en de hilar cup groter worden.

Rectificatie: In deel VI op pag. 37 is een fout geslopen. Het gedeelte achter de ";" in de beschrijving van de bloem (5e regel van boven) dient te vervallen.

paucicostata	krahni
tuberculata	pujupatii
formosa	madisoniorum

Fig. 7: Geografische verspreiding van de paucicostata-groep

commerciële doeleinden, dus het is de vraag of het kaartje nog wel de huidige situatie weergeeft. Grote delen van de Marañon-terrassen zijn tot op de dag van vandaag zo goed als ontoegankelijk (en misschien is dat maar goed ook) zodat er hoogstwaarschijnlijk meer groeiplaatsen zijn dan op de kaart is aangegeven. Dit geldt b.v. voor het gebied tussen de Rio Crisnejas en Tayabamba (departement La Libertad). Van deze streek is niets bekend, maar aangezien ten noorden hiervan *M. formosa* en ten zuiden hiervan *M. formosa* var. *minor* groeit, zal *M. formosa* ongetwijfeld ook hier voorkomen. Andere voorbeelden in dit verband zijn de streek ten noorden van Balsas en tussen Tayabamba en Llamellin (departement Ancash). Wanneer in deze gebieden nieuwe wegen worden aangelegd, zullen we wat dit betreft meer te weten komen.

De paucicostata-groep is van de 4 soortengroepen binnen het geslacht *Matucana* de groep met de meest noordelijke verspreiding. Enkele andere *Matucana*-soorten zoals *M. aurantiaca* en *M. weberbaueri* komen weliswaar op ongeveer dezelfde breedtegraden voor maar deze soorten bezitten een volkomen andere zaadstructuur en behoren derhalve niet tot de paucicostata-groep.

SLEUTEL VOOR DE SOORTEN VAN DE PAUCICOSTATA-GROEP

1	a	Plant met slechts enkele bruine dorens per areool; bloem met zeer lange, dunne bloembuis (dunner dan 5 mm), actinomorf; zaad mutsvormig, glanzend donkerbruin, met zeer groot hilum zonder hilumweefsel	<i>madisoniorum</i>
	b	Plant met rand en/of middendoren(s); bloem met dickere bloembuis (dikker dan 5 mm), min of meer scheef; zaad dofzwart met hilumweefsel	2
2	a	Aantal ribben 20-30; zaad met zeer grote dorsale uitstulping (schoenvormig)	<i>formosa</i>
	b	Aantal ribben 7-15; zaad met kleinere dorsale uitstulping	3
3	a	Plant met heldergroene epidermis; dorens recht; bloem ca. 50 mm lang	<i>tuberculata</i>
	b	Plant met donkergroene tot grijsgroene epidermis; dorens gebogen; bloem langer dan 60 mm	4
4	a	Nektarkamer door diafragma afgesloten; zaad zonder ventrale uitstulping	5
	b	Nektarkamer open; zaad met ventrale uitstulping	<i>pujupatii</i>
5	a	Aantal randdorens 8-15; primaire meeldraden aan de basis ca. 15 mm ver-groeid	<i>krahni</i>
	b	Aantal randdorens 4-8; primaire meeldraden aan de basis ca. 15 mm ver-groeid	<i>paucicostata</i>

Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

(Wordt vervolgd)

*
* *

De oorsprong van *Sempervivum arachnoideum x nevadense*

BEN J.M. ZONNEVELD

In de *Sempervivum*-referentiecollectie bevindt zich een plant onder de naam *S. arachnoideum x nevadense*, SM 1167. Volgens A.C. Smith, in zijn boekje over *Sempervivums*, werd deze plant in de jaren dertig gevonden door Dr. Giuseppe in de Sierra Nevada in het zuiden van Spanje. M.C. Smith van de Universiteit van Bristol heeft sindsdien uitgebreid veldonderzoek verricht in de Sierra Nevada. Hij merkt op dat 90% van de verzamel-

Sempervivum nevadense van Puerto de San Francisco

Foto's van de schrijver

Sempervivum nevadense
van L. Caldera

Sempervivum arachnoideum 'Hookeri'
(hoort bij artikel op blz. 35)

de planten harig is en slechts 10% niet-behaarde bladeren heeft. Tevens merkt hij een groot verschil op in de lengte van de randharen (d.w.z. de haren aan de zijkant en de top van de bladeren). In dit opzicht vertonen enkele exemplaren enige overeenkomst met afwijkende vormen van *S. arachnoideum*. Echter, *S. arachnoideum* is voor zover bekend nooit gevonden in de Sierra Nevada. Aan de andere kant wijzen niet alleen de randharen maar ook de bloemen op verwantschap met *S. arachnoideum*. De veronderstelling is dat in het verleden *S. nevadense* (omvattende de planten die aangetroffen worden in de Sierra Nevada) zich ontwikkeld heeft vanuit *S. arachnoideum* als één der oudertypen. De planten van *S. nevadense* zijn hexaploid met $n = 52$, zoals vermeld wordt in de *Flora Europaea*. Ik heb dit kunnen bevestigen met 50 ± 2 .

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

2e Secretaris: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Tel.: 077-822316.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor leden elders wonende leden f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritschhof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Redactieraad: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Fr. van Leeuwen. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfond: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076.

Ruilen zonder Huilen: Tijdelijk adres: H. Koningsveld, Verl. Emmastraat 34, 6673 XD Andelst. Tel.: 08880-1623.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN KWEKERIJ

A.N. BULTHUIS

3945 BC Cothen - Groenewoudseweg 14
tel. 03436 - 1267

Geopend maandag - zaterdag

Bijzondere botanische planten, speciaal
cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6,
9623 PB Lageland (tussen Groningen
en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: van di. t/m za.

EVENEMENTENKALENDER

- 11 april : Algemene Vergadering te Lent. Info in het februarinummer.
25 april : Algemene Vergadering INTERNOTOT. Info in het maartnummer.
2 en 3 mei : Cactusbeurs afd. Haarlem.
2 mei : Cactusbeurs afd. Fryslan. Info: W. Bourgonje 058-138834 en in het
januarinumnummer.
23 mei : Nationale ruilbeurs afd. Tilburg in de "Kasteelhoeve", Hasseltstraat te Tilburg. In-
fo: H. Kiesebrink, Bukskinstr. 7, 5046 CP Tilburg.
Tel.: 013-350197.
28 mei : Cactustentoonstelling en -Beurs van de afd. "Achterhoek". Plaats:
Hotel Pension "Den Helder", Mr. ten Houtenlaan 4, Winterswijk. Tijd: 10.00 tot
17.00 uur. Info: Mevr. A. Heijnen, tel. 05434-314.
30 mei 1987 : Goudse Cactusbeurs.
27 juni : Plantenbeurs afd. Dordrecht in "De Rank", Dubbelsteynlaan 70,
Dordrecht. Reserveren tot 15 mei. f 4,-/mtr. bankrek. 161193013 t.n.v.
Bouma, Dordrecht. Info: 078-311191 bgg 141653.
6 t/m 9 augustus : Conferentie en Show van de "British Cactus And Succulent Society" in Man-
chester. Info: in het januarinumnummer.
9 augustus : Ruilbeurs van het Oosten in de Hanzehof te Zutphen.
5 september : Internationale cactus- en Vetplantenbeurs Nijmegen.
11 t/m 20 sept : Spanjereis. Info: in het februarinummer en bij W. Sterk, tel.: 04920-23903.
19 en 20 sept. : Hortusdagen te Haaren in Groningen.
18, 19 en 20 sept. : Show in de veilinghallen te Eelde.
3 oktober : Ruilbeurs van het Noorden.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam:

- 20 maart : Thema avond.
Plaats: Gebouw "De Rietwijker", 3e Schinkelstraat 9, Amsterdam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Achterhoek:

- 9 april : Lezing over Phyllo's door Dhr. Süplie.
Plaats: Hotel Pension "Den Helder", Mr. ten Houtenlaan 4, Winterswijk.

Afd. Arnhem:

- 12 maart : Dialezing Hr. Sterk over Echinocereus.
Plaats: Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Floralaan 18 in
Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België:

- 27 maart : Dhr. Goossens: het verslag van een cactusreiziger.
Plaats: Tuinbouwschool, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang: 20.00.

Afd. Eindhoven:

- 6 april : Lezing met dia's door Dhr. M. Gennotte uit België over onze Euphorbia's.
Plaats: Gemeenschapshuis "De Schalm", O.L. Vrouwendijk 31, Meerveldhoven. Aan-
vang: 20.00 uur.

Afd. Flevozoom:

- 11 april : Bezoek aan twee commerciële kwekers.

Afd. Fryslan:

- 14 april : Onderlinge ruilbeurs en reisverslag van Dhr. de Jonge over Afrika.
Plaats: Café-rest. "Sportpark", Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gouda

- 16 april : Onderlinge ruil- en praatavond.
Plaats: "Het Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Groningen:

- 16 april : Lezing door Dhr. Schans over Ceropogia's.
Plaats: Bovenzaal van de Hortus te Haren. Aanvang: 19.30 uur.

- Afd. Den Helder:**
17 maart : Quiz.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.
- Afd. Hoeksche Waard:**
9 april : Lezing over Meses door de Heren H. en R. van Donkelaar. Zij zullen tevens planten meebrengen.
Plaats: Natuurcentrum bij de rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Hoogeveen:**
1 april : Plant van de maand en dia's door Dhr. A. Schans.
Plaats: Hotel Muller, Paltz 7, Beilen. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Leiden:**
16 april : Dhr. Simon Kooij laat dia's zien gemaakt door Dhr. Buining van zijn reis met Fr. Ritter in 1968/1969 door Chili.
Plaats: Zaal van de Petrus-kerk aan de Lammeschansweg te Leiden. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Rotterdam:**
30 maart : Dhr. C. van de Wouw met een lezing over Echeveria's.
Plaats: Bovenzaal van wijkgebouw "Pier 80", Rosener de Manzstraat 80, 3026 TV Rotterdam. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Utrecht:**
13 april : Zaaideemonstratie, plantenkeuring, Plant van de maand, verloting en dia's eigen leden.
Plaats: Kantine van Drukkerij Hoonte, Varkensmarkt, Utrecht. Bovenste etage. Aanvang: 19.30 uur. Info: W. Alsemgeest, tel. 03484-1083.
- Afd. West-Brabant:**
21 maart : Dia's uit de Diatheek en plantenkeuring.
Plaats: Café-Rest. "De Linden", Markt 82 in Etten—leur.
- Afd. IJsselstreek:**
27 maart : Discussie-avond geleid door de heer Masman.
Plaats: Plaats: Zaal de Klokkenkamp in Goor. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Zaanstreek:**
27 maart : Ruilavond.
Plaats: Stadsbakkerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Zuid-Limburg:**
7 april : Praktijkavond door en voor onze leden over zaaien, verspenen, enten, verzorging en een loterij.
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Zwolle:**
26 maart : De Heer B. Zonneveld uit Leiden houdt een lezing met als onderwerp: Sempervivum.
Plaats: Gebouw van de "Nederlandse Protestanten Bond", Thorbeckegracht 11, Zwolle. Aanvang: 19.30 uur. Voor meer info: Willemien Adams, tel.: 038-227259.

BLOEMEN- EN PLANTENTUIN

FAM. VAN DONKELAAR

LAANTJE 1 WERKENDAM TEL. 01835-1430

Onze NIEUWE cactussen- en vetplanten showkas is klaar. Altijd vrij toegankelijk!!!

De zaadlijst 1987, met grote voorraad aan cactussen, vetplanten en andere bijzondere planten is ook klaar.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN

Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND

200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

CACTUSSHOW IN EEN TUINCENTRUM

Op 25 oktober, in een tijd dat de activiteiten een beetje terug begonnen te lopen, heeft de afd. Utrecht samen met de afd. Gooi en Eemland een CACTUSSHOW georganiseerd in een tuincentrum.

Het tuincentrum zorgde voor de reclame zoals advertenties en een extra inkoop van succulenten. De afdelingen richtten een informatiestand in met videopresentatie gericht op voorlichting aan het publiek.

Ook een deel van de cactusshow werd door de beide afdelingen verzorgd, waarbij onbeperkt gebruik kon worden gemaakt van allerlei artikelen die op het tuincentrum aanwezig waren, zoals zand, stenen, planten, ophangborden en de hulp van de medewerkers aldaar.

Dat dit tot een ongekend succes kan lijden bleek wel uit het feit dat de afd. Utrecht zijn ledenbestand kon uitbreiden van 39 naar 50 leden. Dit ondanks dat de show slechts één dag duurde.

Succulenta heeft hiermede meer bekendheid gekregen doordat ook de plaatselijke dag- en weekbladen op de show reageerden. Nog steeds krijgen we reacties binnen, ook worden er afspraken gemaakt voor interviews. Daarnaast is het teamwerk bij de inrichting en bemanning van zo'n show een prettige ervaring.

Voor het tuincentrum betekende het een aantrekken van een ander deel van het koperspubliek, waardoor men juist in een wat stillere tijd voldoende aanloop blijft houden.

Kortom, deze show was aantrekkelijk voor het tuincentrum, de succulentenliefhebber, de leek en voor de vereniging "Succulenta". Een uitstekende samenwerking dus, aan te raden voor de wat kleinere afdelingen die niet in staat zijn geheel alléén een show in te richten.

Wim Alsemgeest

TIEN JAAR CACTUSVRIENDEN

De Belgische vereniging "Cactusvrienden" Haspengouw Zuid-Limburg viert dit jaar haar 10-jarig bestaan. Om deze verjaardag luister bij te zetten organiseren zij een grote Cactus-, Kamerplanten- en Hobbytentoonstelling op 11 april van 14.00 uur tot 20.00 uur en op 12, 18, 19 en 20 april van 10.00 tot 20.00 uur. Het gebeuren vindt plaats in de feestzalen van het St. Aloysiusinstituut te Zepperen, St. Truiden. De nodige bewegwijzering zal aangebracht zijn.

De secretaris J. P. Renotte, Fabiolaan 4, 3800 St. Truiden België. Tel.: 011-689632.

EXCURSIE VERSPREID WONENDE LEDEN IN FRIESLAND

De afdeling Fryslan biedt enkele van de verspreid wonende leden, voorzover er plaats over is in de bus, de gelegenheid deel te nemen aan haar excursie naar enkele cactuskwekers.

De excursie wordt gehouden op zaterdag 3 mei. De kosten bedragen f 35,- p.p. De opstapplaatsen zijn: Leeuwarden en Heerenveen. Als u interesse hebt neem dan contact op met de secretaris van de afd. Fryslan, W.K. Bourgonje, tel.: 058-138834.

ORANJEVERENIGING

In Kerkdriel werd op 29 november 1986 de bestaande Nederlandse kring van Oleandervrienden uitgebreid tot:

Landelijke Vriendenkring van Oleanders, Oranjerie- en Andere Kuyplanten.

Secretariaat: J. Claessens, St. Jozefstraat 12, 6245 LN Eijsden, tel.: 04409-1603.

Lidmaatschaap f 20,- per jaar.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

*hobbybenodigdheden
boeken*

WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentenverzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze
gratis catalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

LEDENWERFAKTIE

In het kader van het plan "Externe Propaganda" heeft het Bestuur van Succulenta een Ledenwerf-wedstrijd uitgeschreven.

Door deze wedstrijd hoopt het Bestuur de leden te betrekken bij het werven van nieuwe leden voor de vereniging.

Aangezien ons ledental de laatste jaren is gedaald tot ongeveer 2700, was 4000, zal het iedereen duidelijk zijn dat aan deze daling een halt moet worden toegeeroepen.

REGLEMENT LEDENWERFAKTIE

1. De aktie start per 1 januari 1987 en loopt tot 1 oktober 1987.
2. De aanmeldingen moeten schriftelijk bij de Ledenadministrateur worden ingediend. Bij voorkeur dient gebruik te worden gemaakt van de aanmeldingsformulieren die in het jan., febr. en maartnummer van Succulenta zullen worden opgenomen.
- 3a. Een aanmelding telt pas wanneer het opgegeven nieuwe lid zijn contributie heeft voldaan.
- 3b. De controle berust bij de Penningmeester.
4. Alleen de aanbrengrers van een nieuw lid die hun naam en adres duidelijk op het aanmeldingsformulier hebben ingevuld kunnen meedoen aan de wedstrijd.
5. Winnaar is zij/hij die tijdens de periode van 1 jan. tot 1 okt. 1987, de meeste nieuwe leden aanmeldt. Indien meerdere mensen eenzelfde aantal leden hebben aangemeld beslist het lot.
6. De 1e, 2e en 3e prijswinnaar worden op de algemene vergadering van 7 november 1987 bekend gemaakt. Zij ontvangen tevens schriftelijk bericht.
7. Door deel te nemen aan de wedstrijd geeft men te kennen akkoord te gaan met het wedstrijdreglement.
8. Eerste prijs: waardebon van f 100,-
Tweede prijs: waardebon van f 75,-
Derde prijs: waardebon van f 50,-
De waardebonnen kunnen worden besteed bij een van de adverteerders in Succulenta.

W. Alsemgeest

.....

AANMELDINGSFORMULIER NIEUW LID

Nieuw lid :

straat :

postcode en woonplaats:

Aangemeld door :

straat :

postcode en woonplaats :

handtekening aanmelder.
.....

EXTERNE PROPAGANDA

Aanvulling op de adressenlijst te gebruiken ten behoeve van aankondigingen van ruilbeurzen, tentoonstellingen etc.

HET NEDERLANDS BUREAU VOOR TOERISME

Vlietweg 15, 2266 KA Leidschendam.

Via dit adres kunnen evenementen in diverse radioprogramma's worden opgenomen en ook het A.N.P. informeert bij het N.B.T. ten behoeve van uitgaansrubrieken.

DE KAMPIOEN VAN DE A.N.W.B.

Neemt alleen inzendingen op indien ook een telefoonnummer wordt vermeld via welke de lezer nadere informatie kan inwinnen.

Meer gegevens of ideeën zijn welkom bij: W. Alsemgeest, tel.: 03484-1083.

WAT BETEKENT DIE NAAM??

Als u geïnteresseerd bent in de nederlandse vertaling van al die latijnse namen dan is "Wat betekent die naam" de oplossing voor u.

Voor slechts f 12,50 + f 3,- verzendkosten krijgt u een boekje thuisgestuurd dat bij geen enkele cactusliefhebber mag ontbreken.

Bestellen door f 15,50 over te maken op giro 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds onder vermelding van: "Wat betekent die naam".

NIUWE LEDEN

Vel René v.d., De Romboutweg 138, 105 B-2130 Brassaart, België
Raun Gunnar, Fredskovvej 130, 110 5270 Odens-N/, Danmark
Raedts Alphonse, Twee Molenstraat 28, 105 B-3780, Nerem, België
Smart P.A., Le 12 9EJ28-A Brick Kiln Lane, Shephed-Loughb Engeland
Wiemelink Mevr., Marg. v. Parmadreef 19, 3561 SP Utrecht
Cremers Mevr. Th., Veldstraat 6, 5386 AX Amsterdam
Paay T., Andreas Bonnstraat 15-3, 1091 AW Ter Aar
Zwaan J. de, Abeelstraat 16, 2461 DX Rotterdam
Graaf Mevr. de, Jean Sibeliusstraat 31, 3069 MJ Kruijningen
Krijns A.M., Duiveneestraat 8, 4416 BE Zeist
Hoogendoorn G., Pieter Aerstszstraat 48-1, 1073 SP Amsterdam
Haan B. de, Westergo 14, 8443 CP Heereveen
Blom Tineke van der, Rembrandtlaan 58, 2271 CK Voorburg
Tuil M.H. van, Fazantlaan 29, 6641 XT Beuningen
Volen H. van, Tukseweg 91, 8334 RS Steenwijk
Briefies J.J., Hopliedenkade 155, 5017 EN Tilburg
Haan J., J.H. Kruitstraat 2, 9515 PT Gass-Nijv-Mond
Tilburg H. van, Ruilebuit 12, 5345 PH Oss
Winter H., Klooienberglaan 8, 8031 AV Zwolle
Veen R. van, Karveel 15-53, 8231 AV Lelystad
Janssens J.J., Looimolenstraat 28, 6136 VP Sittard
Raskin Radul, Agathagracht 17, 6465 AR Kerkrade
Schot B.W., Gareelmakersdreef 1, 4691 RL Tholen
Zwerts G.J., Meirstraat 2, 4751 AD Oud Gastel
Eeken Wolter van, De Heer 26 (Cor Kakes), 1504 AH Zaandam
Egmond C. van, Starrenburglaan 17, 2241 NA Wassenaar
Bosh Emma v.d., Master Sinnemastraat 3, 9141 VH Wierum
Linszen Hildegard, Postbus 1028, 6501 NA Nijmegen
Visser Henk, Ladderbeekstraat 110, 1951 BP Welsen
Spies-Zimmerman H.L., Gerard Doustraat 22, 3904 ZE Veenendaal
Haasdijk P.L., v.d. Lagemaathof 49, 3833 HW Leusden
Beem-v. Neerbos K. van, Frans Halsstraat 8, 4041 GX Kesteren
Vierssen H. van, Haardkerksteeg 37, 2312 RS Leiden

Weiland Ron, Stadhuisstraat 10-A, 2871 BR Schoonhoven
Westeyn K., Amalia v. Salmstraat 23, 5864 CT Honselerdijk
Bovee A.P.M., Megelsum 9, 5864 CT Meerlo
Hooyberghs J., Kanariestraat 25, 105 B-2400 Mol, België
Meeus E., Liersestraat 73, 105 B-3190 Heist o/d Berg, België
Saedeleer H. de, Nederveldstraat 50, 105 B-9300 Aalst, België
Delnoy A., Eksaardse Zijweg 282, 105 B-9040 Gent, België
Smet D. de, Bredestraat 181, 105 B-9040 Gent, België
Hoekstra H., Spoorstraat 9, 7091 ZS Dinxperlo
Jacobs, Wasmeerstraat 11, 1316 KK Almere
Gerwen M. van, Jonathanstraat 69, 5632 NX Eindhoven
Daverveld H., Kerkveld 9, 5447 AT Rijkevoort
Bosch Eriva van den, Kleiweg 271-A, 3051 XN Rotterdam
Hasselt H., Bolksbeek 19, 8033 CM Zwolle
Groenendijk G., Nieuwstraat 35, 3255 AR Oude Tonge
Eijk Mevr. E.J. van, Larixlaan 9, 2681 EA Monster
Groeneveld Frans, Chopinlaan 34, 9603 AN Hoogezand
Schatteman Hans, Vennenstraat 25, 105 B-9240 Merelbeke, België
Weiler N., Oostmaaslaan 155-A, 3063 AS Rotterdam
Venema C., De Warmoezerij 57, 2651 ZV Berkel en Rodenrijs
Hoffman Witold, Karel v. Overmeirein 35-37, 105 B-2100 Deurne, België
Spans 37, Polbeek 37, 9033 AC Zwolle
Schweitzer B., Weidegang 20-A, 125 D-8752 Glattbach B.R.D.
Malinka J., Basstraat 39, 5702 SG Helmond
Dekker Ger, Wielewaalstraat 10, 2802 EC Gouda
N.A.L. RMoo2, 1031 Baltimore-B Beltville, MD20705 U.S.A.
Starke W., Otto-Grotewohlstrasse 72, Cottbus D.D.R.
University California, Gen. Library Doc. Department, Berkeley, CA94720 U.S.A.
University of N. Carolina, Labrary 080-A/U.S.A., Chapel Hill NC27514
Sc. Ref. Libr. A., 25 Southampton Lane, London WC2A 1 AW Engeland
Acq. Sect. Br. Hist. Museum, Cromwell Road, London SW7 58D Engeland
Arzberger A., C.C. 811 Asuncion, Paraguay
Theunissen Drs. J.C.M., Vierscharstraat 23, 4751 RR Oud Gastel

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Wij bieden aan:

± 90% van alle beschreven grootbloemige		
Mammillaria's, prijs	f 4,-	f 7,-
Echinocer. bristolii	f 4,-	f 6,-
Echinocer. palmeri	f 5,-	f 7,-
Escobaria rigida	f 4,-	f 6,-
Neolloydia ceratistes	f 4,-	f 6,-
Neolloydia grandiflora	f 5,-	f 7,-
Copiapoa pepiniana	f 4,-	f 6,-
Copiapoa pendulina	f 4,-	f 6,-
Islaya's, 9 soorten en var.	f 5,-	f 8,-
Neogomesia agavioides	f 12,50	
Euphorbia aeruginosa	f 4,-	f 7,-

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Lakerveld 89, LEXMOND, tel. 03474-1718.

Geopend: zat. 8-18 uur, ma. t/m vr.
alleen na tel. afspraak.

CACTUSKWEKERIJ MOLENDIJK

GROENEWEG 179 te 's-GRAVENZANDE

In de maanden april t/m september is de privé-verzameling te bezichtigen op de 2e en 4e zaterdag van de maand, van 8-12 uur.

Dan ook gelegenheid tot het kopen van planten. Een combinatie met een bezoek aan de kwekerij van BONGAARDS in DE LIER, goed mogelijk.

OVERZICHT VAN INKOMSTEN EN UITGAVEN IN 1986

	begroting 1986		inkomsten en uitgaven		w/v 186
101 Contributie	97.000,00		98.078,72	45,50	98.033,22
102 Inschrijvingen	1.000,00		1.702,62	--	1.702,62
103 Verkopen	3.000,00		8.548,87	4.796,40	3.752,47
104 Advertenties	4.000,00		3.630,48	--	3.630,48
105 Clichéfonds	8.000,00		9.197,363	3.605,59	5.591,77
106 Rente	4.000,00		6.523,66	--	6.523,66
201 Tijdschrift		100.670,00	2.284,99	98.907,65	96.622,66
202 Bibliotheek		1.500,00	--	1.554,82	1.554,82
203 Bank/porto/incasso		5.000,00	18,43	3.700,22	3.681,79
204 Materialen		1.000,00	--	414,94	3.681,79
205 Vergader/reisk.		5.000,00	--	5.147,05	5.147,05
206 Propaganda		2.500,00	--	4.150,00	4.150,00
207 Diatheek		300,00	--	8,50	8,50
208 Diversen		1.000,00	17,08	1.097,30	1.080,22
winst over 1986		30,00		'2 6.574,24	+ 6.574,24
	117.000,00	117.000,00	130.002,21	130.002,21	119.234,22 119.234,22
	=====	=====	=====	=====	=====

Begroting 1987

001 Contributie	93.000,00
102 Inschrijfgeld	1.100,00
103 Verkopen	3.000,00
104 Advertenties	3.000,00
105 Clichéfonds	6.500,00
106 Rente	4.500,00
201 Tijdschrift	95.500,007
202 Bibliotheek	1.800,00
203 Bank/porto/inc.	3.000,00
204 Materialen	1.000,00
205 Vergader/reisk.	5.000,00
206 Propaganda	2.500,00
207 Diatheek	300,00
208 Diversen	1.000,00
	110.100,00 110.100,00
	=====

Overzicht van de kosten van het maandblad

	begr. 1986	bet. 1986	begr. 1987
1 Drukwerk	59.004	56.358,30	54.800,00
2 gele pagina's	9.196	8.047,72	9.020,00
3 Adresseren	3.498	2.367,63	3.300,00
4 Portokosten	12.001	12.287,05	11.880,00
5 Enveloppen	3.861	3.756,28	3.300,00
6 Reiskosten	2.002	1.730,60	1.980,00
Foto's	11.110	12.156,58	11.200,00
	100.672	96.704,16	95.500,00
	=====	=====	=====

Volkel 14.1.1987

Nadere toelichting wordt op de Alg. Verg. verstrekt.

VERKORTE NOTULEN VAN DE BESTUURSVERGADERING VAN 22 OKTOBER 1986

Notulen van de Bestuursvergadering gehouden op 22 oktober 1986 ten huize van J. Vrenken.

Aanwezig: W. Alsemgeest, M. de Bekker, L. Bercht, F. van Leeuwen, H. Masman, P. Melis, B. Stortenbeek, J. Vrenken.

NOTULEN

1. De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur.
2. Notulen vorige vergadering.
De Notulen worden ongewijzigd goedgekeurd.
Opmerking naar aanleiding van de Notulen: De Statuten worden nog niet gepubliceerd, dit in afwachting van verdere wijzigingen.
3. Mededelingen.
Succulenta is uitgenodigd om op 16 nov. a.s. deel te nemen aan het overleg betreffende de uitgave van een Belgisch tijdschrift. P. Melis zal Dhr. Neut mededelen dat Succulenta middels een delegatie aan het overleg zal deelnemen.
4. Financieel verslag.
Het ziet er naar uit dat we 1986 met een batig saldo van f 7000,- kunnen afsluiten.
5. Verslag van de redactie.
L. Bercht zal onderzoeken of er bij de rubrieksmedewerkers behoefte bestaat om een of twee keer per jaar elkaar te komen.
6. Ledenwerfaktie.
W. Alsemgeest stelt het wedstrijdreglement op.
7. Volgende vergadering wordt gehouden ten huize van M. de Bekker. Aanvang: 19.30 uur.

P. Melis, secretaris

INTERNOTO-WEEKEND IN SPIEZ (ZWITSERLAND) OP 25 APRIL 1987

Ditmaal wordt de jaarlijkse bijeenkomst van "Internoto", de internationale vereniging van Notocactusliefhebbers, gehouden op zaterdag 25 april a.s. in Hotel Bahnhof-Terminus in Spiez (Zwitserland).

's Morgens vindt de Algemene Ledenvergadering plaats, terwijl 's middags (vanaf 14.30 uur) diavoordrachten te verwachten zijn over:

- Brasilparodia's op hun groeiplaats en in cultuur door Gunther Bastian.
- De plantengroep Notocactus horstii, muegelianus en purpureus door Konrad Herm.
- Notocactus spec. nov. MR 98 door Gerard Schneider.
- Notocactus stockingeri Prestle. Een overzicht van de variatiebreedte inclusief N. rengglianus n.n. en de begeleidingsflora door Norbert Gerloff.
- Ritter's originele Notocactus-dia's door Else Godde en Jodzka Neduchal.

Van 19.00 uur tot 20.30 uur is er tijd voor het gemeenschappelijke avondeten, waarna 's avonds een discussie over het thema Notocactus linkii/megapotamicus, onder leiding van Gisbert Oster, zal worden gehouden. Ter afsluiting van de dag is er gelegenheid tot het determineren van meegebrachte planten en dia's.

Voor geïnteresseerden wordt op vrijdag 24 april om 16.00 uur een rondleiding gehouden in de stadsucculententverzameling van Zürich door Dhr. Suphut.

Een ieder die geïnteresseerd is, is van harte welkom en kan verdere inlichtingen verkrijgen bij: N. Gerloff, Mauserstrasse 17, D-7140 Ludwigsburg 8 (BRD) of bij ondergetekende.

Indien gewenst kan voor overnachting in Hotel Bahnhof-Terminus worden gezorgd. Tijdige reservering wordt op prijs gesteld.

Secretaris Internoto: Gerard Schneider, Hyacintstraat 10, 3135 XH Vlaardingen, tel.: 010-4345594.

VULKAN® LAVA zand/korrel

Het ideale SUBSTRAAT voor cactuskweek

Zowel grijze als rode lava in zakken van 10/20 kg

Inlichtingen:

Rook Krimpen bv
Postbus 9, 2920 AA
Krimpen a/d IJssel
tel. 01807 - 13044

De afd. Haarlem organiseert op zaterdag en zondag 2 en 3 mei a.s. weer haar jaarlijkse beurs en tentoonstelling. Dit jaar weer op de vertrouwde plek in de geheel vernieuwde STADSKWEEKTUIN aan de KLEVERLAAN 9 te HAARLEM (nabij N.S. station en Ripperda-kazerne). De tuin is geopend van 10 tot 16 uur. De kosten zijn f 5,- per tafel per dag.
Inlichtingen bij H.J. Bertram, Zomervaart 46, 2033 DA Haarlem, tel. 023-360365.

RUILEN ZONDER HUILEN

Door het overlijden van Dhr. H. Leusink zijn de activiteiten van "Ruilen Zonder Huilen" tijdelijk gestopt. Het bestuur zal alles in het werk stellen om er voor te zorgen dat het werk van Dhr. Leusink wordt voortgezet. Mocht u dringende vragen hebben dan kunt u zich wenden tot Herman Koningsveld, Verl. Emmastraat 34, 6673 XD Andelst, tel.: 08880-1623.

CACTUSKWEKERIJ DECOSTER

Conterdijk 2, B-8480 VEURNE (W.VI.) België
(Naast kanaal Nieuwpoort-Veurne)

Ruime keuze bloeiende planten.
1000 m2 cactussen en andere succulenten.

Geopend van maand. t/m zaterd
8.30-1200 uur - 13.45-18.00 uur

MESA GARDEN

De **zaadcatalogus 1987** is zojuist verschenen. U vindt een uitgebreid assortiment van cactussen en vetplanten, zoals Echinocereus, Escobaria, Mammillaria, Notocactus, Pediocactus, Sclerocactus, Cynophytum, Lithops, Pleiospilos en vele andere.

De zaadlijst is aan te vragen bij:

Mesa Garden, P.O. Box 72, Belen NM 87002, USA
of **R. Pillar**
Klaus Stürmer-Strasse 13, D 4500 Osnabrück.

DISCOCACTUS

Een ideaal geschenk voor uzelf of voor uw kennissen. Het boek "DISCOCACTUS" van A. Buining. Het standaardwerk over Discocactus. 224 pagina's, 60 kleuren- en 84 z/w foto's. Verkrijgbaar in het Duits of Engels voor een speciale prijs.

Neem contact op met M. Jamin, tel.: 04199-3856.

RECTIFICATIE

In het februarinummer was onder de rubriek afdelingsnieuws vermeld dat de AFDELING HOOGVEEN een VOORJAARSBEURS zou houden van 27-30 maart in hotel Muller, Paltz 7, te Beilen.
DEZE BEURS IS IN FEBRUARI GEHOUDEN.

"Cactusvrienden Mol. België" houdt een cactus- en hobby-tentoonstelling op 4 en 5 april a.s. 4 april van 12 - 20 uur. 5 april van 11 - 18 uur.
Plaats: R.M.S. School, Guido Gezellestraat 8-10, B 2400 Mol-België. U bent van harte welkom.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het april-nummer moeten vóór 15 maart bij de heer **Fr. van Leeuwen**, Postbus 2706, 5902 MA Venlo zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties die hobby betreffende worden opgenomen.

Informationsbrief; het Oostduitse informatieblad van de Mammillariawerkgroep. Rijk geïllustreerd, gedegen artikelen. No. 1984 en no. 1985, samen f 17,50 (inclusief porto). Walter Haage: Kakteen von A bis Z, f 90,-. C. Boele, Schultestraat 68, 9406 NG Assen, tel. 05920-40359.

Open deur-dagen zat. 25 en zond. 26 april a.s. vanaf 9 uur. Vooral Mammillaria's en cristaten op naam zijn in voldoende hoeveelheden aanwezig. Twee weken vooraf geen mogelijkheid tot bezoek. Bezoek na 26 april het liefst na tel. of schrift. afspraak. Walter Dams, Atheneumstr. 28, B-3970 Leopoldsburg-België, tel. 011-345349.

Ruilvakantie: Echtpaar in Friesland wil ruilen van huis en tuin met echtpaar in Frankrijk, incl. 't verzorgen van elkaars cactussen. Geen kinderen en geen huisdieren. I. Olfers, Kerkeweg 53, 8484 KA Langelille, tel. 05618-864.

BEZOEK CACTUS- KWEKERIJ LAKERVELD

met ongeveer 2000 verschillende soorten, w.o. vele zeldzaamheden tegen een zeer aantrekkelijke prijs.

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Lakerveld 89, Lexmond
Telefoon 03474 - 1718

GEOPEND: op zaterdag van 8-18 uur. Ma t/m vr. alleen na tel. afspraak.

Te koop: circa 500 cactussen, zaailingen (1 jr oud) van o.a. mamm., notoc., reb., feroc., hamato, e.a. Ook Zuid-Afrikaanse Aloë's. Hans de Jong, Twiskelaan 44, 1566 TC Assendelft, tel. 02987-3200.

Ik zoek contact met Lithops-liefhebbers. Ook zou ik mijn Lithopsverzameling graag willen uitbreiden. Wie kan mij daarbij helpen? Joop van Dijk, Kanaalstraat 47 bis, 3531 CA Utrecht, tel. 030-948654.

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10 5973 NR LOTTUM TEL. 04763-1693

speciale kwekerij voor hobbyisten & verzamelaars

Geopend: van dinsdag t/m zaterdag
van 9.00 tot 12.00 en van
13.00 tot 18.00 uur.

Ook verzenden is nu mogelijk!

Regelmatig aanvulling van interessante nieuwigheden. Groot aanbod van zeldzame Braziliaanse soorten.

Permanente tentoonstelling grafische werken van Carla. Een geïllustreerde plantenlijst wordt U toegestuurd na overmaking van f 5,- op giro 2999178.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN I.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

AANVULLING PLANTENLIJST 1986/87

	DM	DM
Borzicactus aurivillus crist. gepfr.	7,-	9,-
Gymnocalycium gibbosum	8,-	14,-
Lobivia cinnabarina	3,-	4,-
echinata	3,-	5,-
lateritia v. borealis	3,-	4,-
maximiliana	4,-	-
minuta	3,-	5,-
wessneriana	3,-	5,-
Haworthia papillosa	4,-	7,-
Agave victoriae-reginae	6,-	25,-
horrida	25,-	-
Aloe somaliensis	7,-	-

DE WERELD
HANGT
VAN DRUKWERK
AAN ELKAAR.

CATALOGI
ONDERTROUWKAARTEN
AFFICHES
PERIODIEKEN
KRANTEN
TIJDSCHRIFTEN
CONTRIBUTIEKAARTEN
RECLAMEFOLDERS
BRIEFPAPIER
VISITEKAARTJES
ENVELOPPEN
REKENINGEN
CONVOCATIEKAARTEN
CIRCULAIRES
KALENDERS
LABELS
FORMULIEREN
ADRESKAARTJES
PROGRAMMABOEKJES
ENZ. ENZ. ENZ.

vraag vrijblijvend advies en offertes aan

DRUKKERIJ VAN SPIJK B.V.

Simon Stevinstraat 9 (Industrieterrein Veegtes)

Tel. 077 - 16255*

Postbus 210 - 5900 AE VENLO

Op grond van deze informatie was mijn eerste conclusie dat SM 1167 een vorm van *S. nevadense* is en dan ook als zodanig benoemd zou moeten worden. Chromosoomtellingen onthulden echter dat deze vorm 34 chromosomen als haploïd aantal heeft. Dit is het aantal wat men zou verwachten bij *S. nevadense* ($n = 52$) x *S. arachnoideum* ($n = 16$); 52 plus 16 gedeeld door 2 geeft $n = 34$. Dit aantal laat ook zien dat de plant (SM 1167) waarschijnlijk de hybride-vorm is zoals vermeld.

Hoe kan men het een en ander met elkaar overeen laten stemmen?

Hier volgen enkele mogelijkheden:

1. De plant werd in de Sierra Nevada gevonden. Wellicht is er ergens in de omgeving een tot nu toe niet ontdekte populatie van *S. arachnoideum*. Deze veronderstelling lijkt onwaarschijnlijk.
2. Misschien zijn de planten in de Sierra Nevada nog niet volledig gestabiliseerd in hun ontwikkeling tot nieuwe species (soort); dan is het mogelijk dat er verschillende chromosoomaantallen gevonden worden.
3. Misschien werd de plant helemaal niet in de Sierra Nevada gevonden, maar in de bergen van Cantabrië in Noord-Spanje, waarvan bekend is dat *S. arachnoideum* er voorkomt.
Het chromosoomaantal zou dan verklaard kunnen worden als volgt:
S. cantabrium ($n = 36$) x *arachnoideum* ($n = 32$ voor de tetraploïde vorm) geeft een hybride met $n = 34$. In feite lijkt SM 1167 op een plant die ik zelf gekweekt heb middels deze kruising. De niet behaarde bladeren van SM 1167 schijnen deze mogelijkheid echter uit te sluiten.
4. Misschien werd de plant helemaal niet in het wild gevonden, maar kunstmatig gekweekt in de tuin. Een interessante waarneming is dat, zover ik weet, geen van de gevonden vormen van *S. nevadense* zoveel rood in de bladeren heeft als SM 1167.

Deze lijst van mogelijkheden is natuurlijk niet volledig. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan de laatste mogelijkheid, met nr. 2 als een goed alternatief. Nader onderzoek aan vormen van *S. nevadense* zal mogelijk meer licht werpen op dit probleem.

Eerder gepubliceerd in Sempervivum Fanciers Association Newsletter, Vol. VIII, No. 4, October 1982, p. 23-24.

Schubertlaan 196, 2324 EC Leiden

* *
*

De indeling der cactussoorten (III)

E. CROMBEZ

Evolutie van de geslachten van vóór Linnaeus tot Pfeiffer

Periode vóór Linnaeus

Na de ontdekking van Amerika (1492) vormden Melocactussen, enkele zuilvormige cactussen, alsook enkele *Opuntia*-soorten in Europa de eerst bekende cactussen. In de vroegste literatuur worden ze aangeduid als *Melocarduus* (Meloendistel), *Cirios* (toorts) of *Cereus* (1565). Omstreeks 1700, toen slechts 10 tot 20 cactussoorten bekend waren, werden deze ondergebracht in een viertal geslachten, nl. *Melocactus* en *Opuntia* (beide

officieel opgesteld door de Franse plantkundige Tournefort), *Cereus* (officieel opgesteld door Hermann in 1698) en *Pereskia* (opgesteld door Plumier in 1703).

LINNAEUS

In 1753 voerde de grote Zweedse plantkundige Linnaeus in zijn werk "Species plantarum" de binaire of tweeledige naamgeving in, waarbij elke plant wordt benoemd met een geslachtsnaam en een soort aanduiding. Dus met slechts twee namen, waar vroeger de plant werd benoemd door een vaak uitvoerige omschrijving, bijv. *Melocarduus echinatus indiae occiduae* (Stekende Meloendistel uit West-Indië) voor een bepaalde Melocactus-soort.

In dat grote werk ordende hij alle plantesoorten en stelde een indelingssysteem op gebaseerd op de bloemkenmerken en niet op het uiterlijk van de planten. Zo komt het dat hij de toen 22 cactussoorten, die in grote trekken alle dezelfde bloemstructuur hadden, onderbracht in één geslacht, **CACTUS**. Wel verdeelde hij dit geslacht in 4 groepen, nl. *Echinomelocacti* (voor de bolvormige), *Cerei erecti* (voor de rechtopstaande zuilvormige), *Cerei repentes* (voor de kruipende zuilvormige) en *Opuntiae* (voor de schijfachtige cactussen). Deze laatste groep omvatte ten onrechte ook *Pereskia* en enkele bladcactussen. Deze onderverdeling was dus wel gebaseerd op verschillen in plantuiterlijk.

Periode na Linnaeus tot Pfeiffer (1837)

In 1754, één jaar na Linnaeus' publikatie, gebruikte de Engelse plantkundige Miller de oude geslachtsnamen *Melocactus*, *Opuntia*, *Cereus* en *Pereskia*. In 1788 richtte Gaertner een vijfde geslacht op, nl. *Rhipsalis*.

Waar in 1800 nog maar een dertigtal soorten bekend waren, steeg dit aantal in de daaropvolgende jaren snel (tot 162 soorten in 1828 en 345 in 1837) zodat het indelingssysteem van Linnaeus niet langer voldeed.

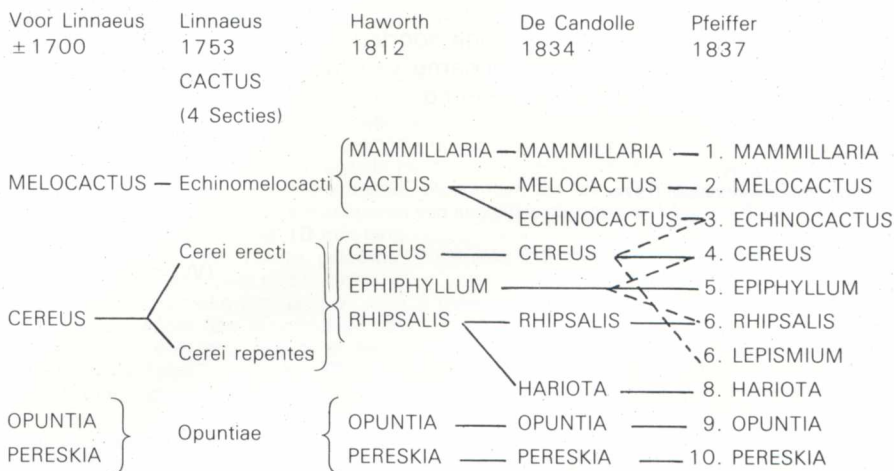
De Engelse plantkundige Haworth verhief in 1812 de onderafdelingen van Linnaeus tot zelfstandige geslachten, nl. *Cactus* (i.p.v. *Melocactus*), *Cereus*, *Opuntia* en *Pereskia*. Verder accepteerde hij het geslacht *Rhipsalis* en richtte zelf een tweetal geslachten op, nl. *Mammillaria* en *Epiphyllum*. Het geslacht *Mammillaria* werd afgesplitst van (Melo)cactus voor alle bolvormige planten bloeiend uit de axillen en niet uit de areolen. Het geslacht *Epiphyllum*, een naam die reeds vroeger in gebruik was, werd opgericht voor soorten met bladachtige, gevleugelde ribben. Haworth kwam dus tot **zeven** geslachten, waarbij de indeling in geslachten was gebaseerd op plantuiterlijk, bloemstructuur en bloeminplanting.

In 1828 stelden Link & Otto een verdere afsplitsing van het geslacht *Melocactus* voor en richtten *Echinocactus* op voor planten met een Melocactus-achtig uiterlijk, doch bloeiend uit de jongere, nieuwe areolen (dus in de schedel van de plant), niet uit een cephalium.

De Franse plantkundige De Candolle nam in zijn indeling de meeste geslachten van Haworth over, alsook *Echinocactus*. Het geslacht *Epiphyllum*, door Haworth opgesteld, verwierp hij echter en hij plaatste de soorten bij *Cereus*. Wel richtte hij zelf een nieuw geslacht op, nl. *Hariota*, voor een rhipsalisachtige plant, duidelijk verwant aan *Opuntia*. Hij gebruikt opnieuw de naam *Melocactus* i.p.v. *Cactus*, dit om dubbelzinnigheid te vermijden. Hij komt in zijn publikatie in 1834 tot **acht** geslachten (zie schema) waarbij de indeling opnieuw gebaseerd is op een combinatie van verschillen in plantuiterlijk, bloemstructuur en bloeminplanting. Hij deelt de geslachten

SCHEMA

Schematisch overzicht van de geslachten van vóór Linnaeus tot Pfeiffer.
(De streepjes geven aan hoe bepaalde geslachten worden opgesplitst of samengevoegd of hoe bepaalde soorten van het ene naar het andere geslacht worden overgeheveld.)

verder in in 2 grote groepen, nl. *Rhipsalideae* (met één enkel geslacht: *Rhipsalis*) en *Opuntiadeae* (alle andere geslachten omvattend), gebaseerd op het feit dat de bes van *Rhipsalis* drie afzonderlijke zaadhokken zou bevatten met centraal gelegen zaden, in tegenstelling met de andere geslachten, waar steeds slechts één zaadhok aanwezig was, met wandstandig gelegen zaden.

Deze indeling in 2 grote groepen berustte echter op een foutieve waarneming, gedaan door Gaertner in de 18e eeuw. Daarom verwerpt Pfeiffer in 1837 dan ook deze indeling en stelt alle geslachten op gelijke hoogte. Hij neemt alle geslachten van De Candolle over. Hij herstelt het geslacht *Epiphyllum*, verworpen door De Candolle, in ere, doch voor een beperkter aantal soorten, nl. voor de soorten met afgeplatte leden met ronde bloemen, verschijnend aan de uiteinden van de leden. De overige *Epiphyllum*-soorten (volgens Haworth) verdeelt hij over *Cereus* en *Rhipsalis*. Verder stelt hij een nieuw geslacht op, nl. *Lepismium*, voor enkele soorten die door bloei, vrucht en kieming van de zaden van *Cereus* afwijken. Zo komt hij tot tien geslachten (met in totaal ongeveer 350 soorten) die hij opgeeft in de volgorde, weergegeven in het schema. Alle geslachten worden op gelijke hoogte geplaatst en niet verder gegroepeerd in grotere verwantschapseenheden (zoals zal gebeuren bij Salm-Dyck). De indeling in geslachten is net als bij Haworth en De Candolle gebaseerd op een combinatie van bloemstructuur, bloeminplanting en plantuiterlijk, hoewel bij Pfeiffer de bloemkenmerken (zowel bouw als inplanting) een grotere rol spelen. Zo bevatten de eerste vijf geslachten alle buisvormige bloemen, terwijl de laatste vijf allemaal korte, radvormige bloemen bezitten. Van vele soorten waren de bloemen echter niet bekend.

Elk geslacht is onderverdeeld in een aantal sekties en onderafdelingen en het is zeer interessant eens na te gaan waar sommige van de ons nu goed bekende cactussen geplaatst worden. Zo worden 2 *Gymnocalycium*-soorten, samen met enkele *Echinopsis*-soorten, vermeld onder *Cereus*, nl. onder de *Cerei globosi*, de bolvormige cereussen. Hier meer in detail op ingaan, hoe interessant ook, past echter niet in deze uiteenzetting en zou ons te ver leiden.

Na Pfeiffer neemt het aantal bekende soorten zeer snel toe, zodat dit ook zijn weerslag zal vinden in een toename van het aantal geslachten, doch hierover meer in de volgende aflevering.

Literatuur

Pfeiffer, Cacteen (1837)

Backeberg, Wunderwelt Kakteen (1974)

Ardooisesteeweg 361, B 8800 Roeselare

(Wordt vervolgd)

N.B. Deel II werd gepubliceerd in 1986 p. 110.

* *
*

Eenvoudige en milieuvriendelijke bestrijding van *Sciara's*

BEN ZONNEVELD

De larven van *Sciara* (kleine zwarte vliegjes) kunnen in korte tijd een bak zaailingen ruïneren. Dit geldt zowel voor cactussen, andere vetplanten als alpenplanten. Zowel binnen als buiten de kas doen ze hun afbrekende werk. Volwassen planten schijnen er geen last van te hebben. Planten die 's winters soms gaan rotten blijken vaak wel deze larven te bevatten maar wat oorzaak en gevolg is, is hier niet duidelijk. Ze blijken vooral (alleen?) voor te komen in potgrond die op turfmoel is gebaseerd. De larven ontwikkelen zich hierin dan ook uitstekend zelfs zonder een plant in de pot. Een goede suggestie kan dan ook zijn: gebruik geen op turf gebaseerde potgrond. Als u uw zaad in potjes in een dichtgeknoopte plastic zak heeft, is er natuurlijk geen probleem. Het schijnt echter te helpen tegen het later optreden van *Sciara's* als van te voren of na het verdwijnen van de plastic zak de grond wordt afgedekt met bijv. argex-korrels met een diameter van 3 mm.

Hoewel de larven niet goed tegen Undeen kunnen is het toch moeilijk om ze ermee in de grond te bestrijden. Er blijkt echter een heel eenvoudige manier om larven (en vliegjes) te doden en wel verwarmen. Als de schaal of pot met planten + larven gedurende 24 uur op 37 °C of 1-2 uur bij 40-42 °C gehouden wordt liggen alle larven dood op de aarde. Zelfs de eitjes schijnen niet te overleven. De succulente zaailingen hebben geen enkel probleem met deze temperaturen. Het is natuurlijk niet eenvoudig als men niet over een gethermostreerde stoof beschikt maar hoog boven in de kas als de zon schijnt zal zeker een doelmatige temperatuur bereikt worden.

Schubertlaan 196, 2324 EC Leiden

Agavenproblemen op de Bovenwindse Eilanden der Kleine Antillen (V)

P. WAGENAAR HUMMELINCK

St. Martin-Anquilla (vervolg van *A. scheuermaniana*)

Bladeren van 120-150 cm lengte, meestal 8-10 maal zo lang als breed (in de schaduw nog smaller) met de grootste breedte in of enigszins boven het midden, boven de basis tot ca. 2/3 bladbreedte versmald; hardvlezig en als regel zeer ondiep gootvormig (Fig. 24).

Eindstekels toegespitst kegelvormig waarbij het topje soms enigszins naar beneden is gebogen (Fig. 22B), aflopend en aan de rugzijde het groene weefsel over korte afstand of niet binnendringend. De aan de basis samenkomende bladranden zijn tot 1-3 mm onder de top ingerold, als regel glad en scherp, soms met sporen van stekeltjes. Grootte 8-14-20 x 4 x 4 mm, of iets krapper geschat, gemiddeld 10 mm lang.

Randstekels 3-6-8 per 10 cm, gekromd. Omstreeks 2,5 mm lang, samen met verharde basis tot 3 mm, op een vrijwel rechte rand.

Bloempluim omstreeks 2 m lang en ruim 2 maal zo lang als breed, nauwelijks aflopend, met 15 zijtakken langer dan 20 cm (Fig. 19).

Schacht ruim 4 m lang, aan de onderzijde ca. 10 cm dik, met omstreeks 45 schutbladen.

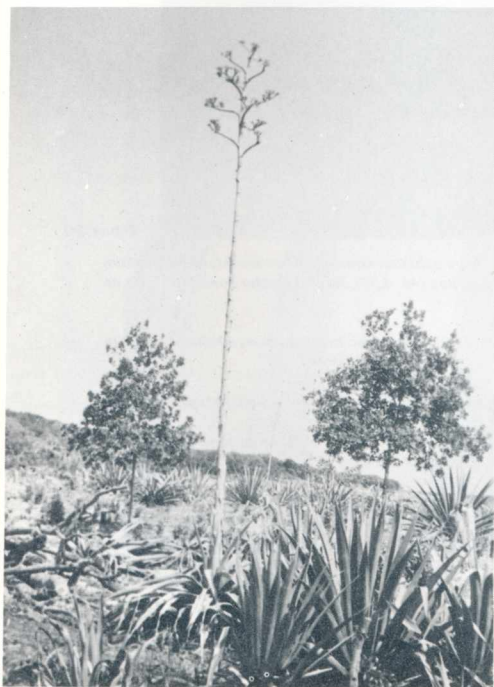
Bloemen (zie Tabel 6) geel, 64-76 mm lang, abortief; bloembuis 8,5-10-12 mm, slippen 20-24-28 mm; inplanting helmraden 2-2,75-3,5 mm (in één geval 1-4 mm) beneden de keel.

Van de agaven bij Lay Bay zijn de bladkenmerken niet verschillend. De schacht van het beter ontwikkelde exemplaar (no. 157, op 40 m van de waterlijn, Fig. 17) is 4 m lang en aan de basis 9 cm dik, met ca. 40 schutbladen die slechts sporen van randstekeltjes vertonen vlak onder een niet-ontwikkelde eindstekel. De andere bloeiende plant (no. 156, 10 m van het water) heeft een minder goed ontwikkelde bloeiwijze met slechts 8 takken groter dan 10 cm, waarvan de langste 27 cm is. De bloemenkenmerken van de Lay Bay planten komen overeen met die van Oyster Pond, alleen lijkt de bloembuis wat korter te zijn.

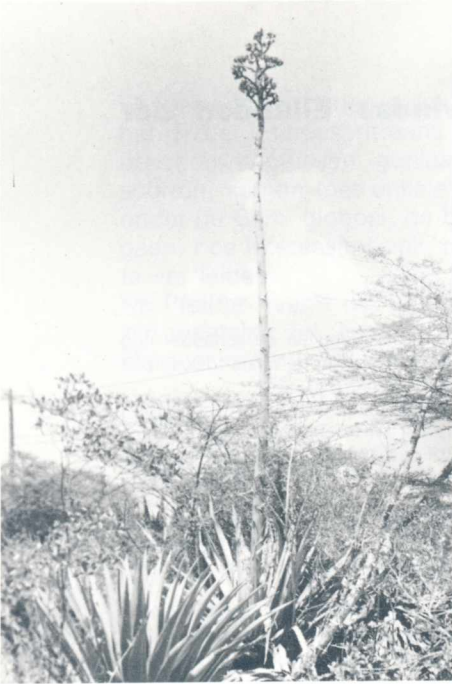
Tussen kreupelhout op de vroegere plantage Experiment stonden tientallen uitgebloeide agaven met een aantal jonge rozetten (no. 153). De stijve, hardgroene, tot 1,7 m lange bladeren heb-

Figuur 18

Figuur 17

Figuur 19

Figuur 21

Figuur 20

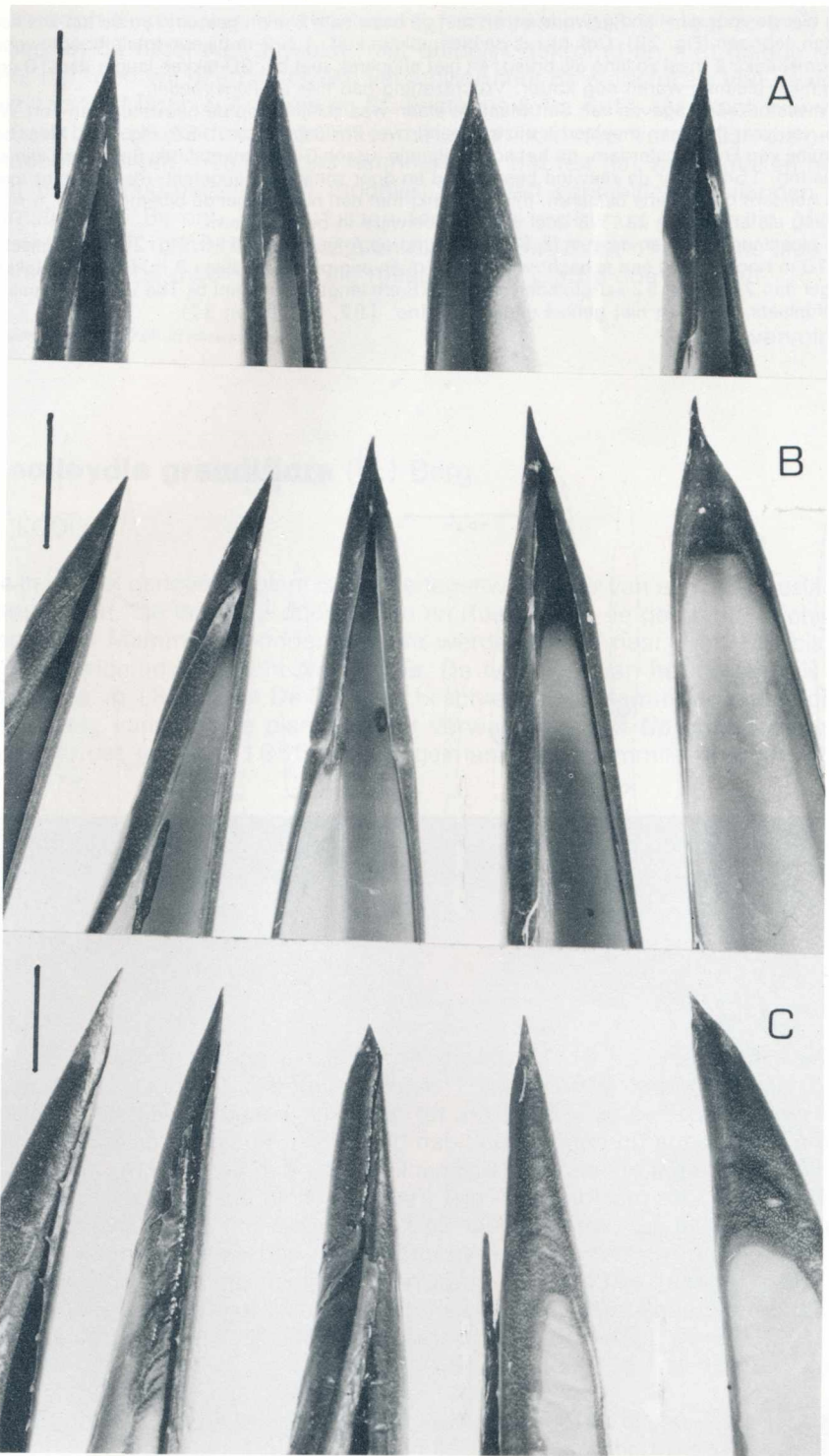
Fig. 17-19. De drie gemonsterde bloeiende planten van Trelease's *Agave scheuermaniana* bleken een korte bloempluim te hebben, een lange schacht en smalle bladeren: fig. 17 St. Martin, Lay Bay (no. 157), fig. 18 Oyster Pond (no. 159) en fig. 19 Anguilla, The Valley (no. 162).

Fig. 20. Ook de agaven aan de kust bij Sandy Ground, op Anguilla (no. 160), bleken een korte pluim en smalle bladeren te hebben. Op de voorgrond *Opuntia dillenii*, die op de Bovenwinden langs de kust veel voorkomt.

Fig. 21. Bij Gustavia en op andere plaatsen langs de zuidkust van St. Barts zijn agaven opvallende planten (vgl. no. 163).

Fig. 22. De agaven-eindstekels van Saba (C) zijn aanzienlijk forser dan die van St. Martin (A-B) en hebben een duidelijk gestekelde rand: A, Lay Bay (no. 157); B, Oyster Pond (no. 159); C, Crispeen (van links naar rechts no's. 151C, 151B, 151A, 151A, 150). - Het streepje is 1 cm lang.

Fig. 23-24. Omtrek en dwarsdoorsneden van bladeren van *Agave scheuermaniana* van St. Martin: Experiment (no. 153), Fort Amsterdam (no. 154), Fort Willem (no. 155), Lay Bay (no. 157A-E) Billy Folly (no. 158A-D) en Oyster Pond (no. 159A-G). Alleen het blad van Fort Amsterdam (no. 154) is niet opvallend slank. Om een indruk te geven van de geringe variatie in bladvorm zijn onder no. 157 en no. 158 ook omtrekken van bladeren van jonge rozetten afgebeeld.

Figur 22

ben hier de voor dit eiland gewone vorm; met de basis naar binnen gekromd en de top iets naar buiten gebogen (Fig. 23). Ook hier is de bloempluim kort, 1,5-2 m bij een totale hoogte van 7 m, omstreeks 2 maal zo lang als breed, en niet aflopend, met ca. 20 takken langer dan 10 cm. Sommige pluimen waren nog korter. Vruchtzetting had niet plaatsgevonden.

De meestbekende agaven van Sint Maarten staan waarschijnlijk op de heuveltop van Fort Willem, vanwaar men een meesterlijk uitzicht heeft over Philipsburg (no. 155, Fig. 23). Maar ook de ruïne van Fort Amsterdam, op het schiereilandje tussen Great Bay en Little Bay, heeft zijn karatas (no. 154), door de zeewind beschadigd en door schildluis aangetast: rozetten met meer dan honderd grasgroene bladeren, minder slank, met een niet-aflopende bloempluim, 1,5 maal zo lang als breed, die ca. 1/3 deel van de bloeiwijze in beslag neemt.

Een bloeiende plant aan de kust bij Sandy Ground op Anguilla (no. 160, Fig. 20) werd geschat op 10 m hoogte, met een schacht van bijna 6 m en een pluim van bijna 3 m. Er zijn 26 takken langer dan 20 cm en 52 schutbladen van 25-28 cm lengte. Een plant bij The Valley, Anguilla's hoofdplaats, was nog niet geheel uitgegroeid (no. 162, Fig. 19 en 32).

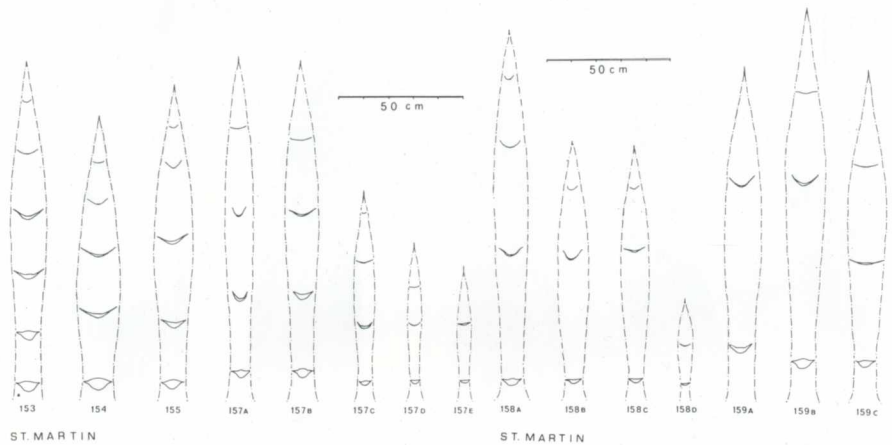

Fig. 23

Fig. 24

Bij het materiaal van St. Martin en Anguilla valt op: (a) de kegelvormige eindstekel - van een vorm welke Trelease kenmerkend genoeg vond om er een nieuwe species op te baseren; (b) de smalle bladeren - duidelijk smaller dan die van Saba en meestal ook dan die van St. Eustatius en St. Kitts; (c) de korte bloempluim - als regel aanzienlijk korter dan de schacht; (d) de lage inplanting van de meeldraden - niet maar een klein beetje, maar omstreeks een kwart bloembuislengte onder de keel; (e) het feit dat (in tegenstelling met *A. karatto*) tot dusver geen vruchtzetting werd waargenomen.

Om deze redenen lijkt het mij vooral nog **niet** juist, om - ondanks de soms treffende overeenkomst in bouw van de eindstekel (bijv. tussen die van St. Kitts 129 en Anguilla 162) - *A. scheuermaniana* Trel. te beschouwen als een synoniem van *A. karatto* Mill.

Wat betreft Trelease's *Agave trankeera*, waarvan het voorkomen op de Benedenwindse Eilanden mede aanleiding was om mij in het 'karatto-complex' te gaan verdiepen: Indien wij het gemiddelde beeld van de eindstekel van

deze soort beschrijven als kegelvormig, omstreeks 3-3,5 maal zo lang als breed, in de regel niet afgeplat, niet duidelijk gekromd en met gladde randen, dan zien wij géén duidelijke verschillen met de eindstekels van de agaven van St. Martin & Anguilla en St. Eustatius & St. Kitts. Maar ook hier vinden wij bij de bestudering van méér materiaal, ook méér verschillen die onze aandacht vragen, hetgeen ons herinnert aan het feit dat wij te maken hebben met cultuurplanten, die mogelijk zelfs van verschillende eilanden afkomstig zijn. Bij een kiezen tussen mogelijke import uit St. Martin of St. Eustatius blijft mijn voorkeur uitgaan naar St. Eustatius, ondanks de lage inplanting van de meeldraden, die meer aan St. Martin doet denken.

Sweelincklaan 84, 3723 JH Hilversum

(wordt vervolgd)

* *
*

Neolloydia grandiflora (O.) Berg.

S. KOOIJ

De in de titel genoemde plant is een vertegenwoordiger van een klein geslacht van planten, die in 1922 door Britton en Rose vanuit de geslachten Echinocactus en Mammillaria ondergebracht werden in het naar Prof. Francis E. Lloyd vernoemde geslacht *Neolloydia*. De typeplant van het geslacht is *N. conoidea*, in 1828 door De Candolle beschreven als *Mammillaria conoidea*. Backeberg vond dat de planten meer verwant zijn met *Coryphantha*, een geslacht dat reeds in 1856 door Engelmann van *Mammillaria* werd afge-

Neolloydia grandiflora

Foto van de schrijver

scheiden. Niet zo verwonderlijk want net als bij *Coryphantha* hebben zij een groef aan de bovenzijde van de tuberkel. De bloemen verschijnen uit de jongste areolen in de schedel. Het verspreidingsgebied loopt vanuit Texas, USA naar Mexico. De planten groeien deels zodevormig, deels solitair, met kort-cylindrische plantelichamen. De in de zomer gewillig verschijnende bloemen variëren in kleur van groen/geel, geel/roze, geel tot purperviolet. De vruchten zijn niet waterig en drogen papierachtig op. Backeberg verdeelde de soorten over 2 ondergeslachten:

1: *Neolloydia*, met soorten die niet zodevormig groeien;

2: *Cumarinia*, voor de zodevormig groeiende soorten.

Tot de eerste categorie behoort *Neolloydia grandiflora*. Het plantelichaam is 8-10 cm hoog met een diameter van 4 cm. Ze spruit weinig, behalve bij geënte exemplaren. De axillen zijn witwollig. De grote, witviltige areolen dragen 16-20 witte, 4-6 mm lange randdoorns, waarvan de bovenste donkere punten hebben. Soms komen er wel eens 1-2 sterker ontwikkelde midden-doorns voor, die zwart van kleur zijn. Ze steken fraai af tegen de witte randdoorns. In overeenstemming met de naam is de bloem groot, tot 6 cm in doorsnede en purperviolet van kleur.

Interessant is een artikel dat verscheen in het zusterijdschrift *Kakteen und andere Sukkulente*. In het juninummer 1982, blz. 116-117 wordt in een artikel van A. Hetzenecker een kleinblijvende vorm van *Neolloydia grandiflora* uit de staat Nuevo Leon (Mex.) voorgesteld die in tegenstelling tot zijn soortgenoot enorm spruit. Voor de geïnteresseerden onder u zeker een lezenswaardig artikel.

Van *Neolloydia grandiflora* is ook nog een variëteit beschreven n.l. *Neolloydia grandiflora* var. *robusta*. Deze vorm werd beschreven door zijn ontdekker Jan Riha uit Tsjecho-Slowakije, die de plant aantrof tijdens zijn reis door Mexico in het zuiden van de staat Nuevo Leon. Een uitvoerige beschrijving staat in *KuaS* 1981, no. 6, blz. 126-128.

Neolloydia's vragen een zonnige stand in de zomer met veel warmte; ze zijn gevoelig voor teveel vocht. Enten kan worden aanbevolen. De planten worden dan wel wat forser. Op eigen wortel een goed doorlatend grondmengsel met wat kleikorrels voor drainage erin. Een mooi geslacht dat zeer zeker het verzamelen waard is.

Groeneveld 4, 2203 BP Noordwijk

Literatuur:

Britton & Rose, *The Cactaceae* IV, p. 14 e.v.
C. Backeberg, *Das Kakteenlexikon*, p. 296
W. Haage, *Kakteen A-Z*.

* *
*

Marktnieuws: kassen en accessoires

De firma Arkoo (Schipperswal 20, 6041 TC Roermond) introduceert dit voorjaar een nieuw type kweekkas: de Solardome. Deze cirkelvormige kas is opgebouwd uit ongelijkzijdige driehoeken van geanodiseerd aluminium en optisch zuiver spiegelglas. De kas wordt geleverd in afmetingen van 3 tot 6 m diameter, natuurlijk met de nodige accessoires.

De firma Vemakas (Pletering 1, 1678 ZG Oostwoud) heeft een nieuwe folder het licht doen zien over allerlei nuttige accessoires voor hobby-kasjes. Voor onze hobby kunnen nuttig zijn de aluminium plankdragers, bevestigingsklemmen voor het ophangen en leiden van klimmende planten, en de daarbij behorende haakjes en klimmerclips om de planten vast te zetten. Daarnaast levert deze firma een uitgebreid scala kweek- en hobbykassen.

BOEKBESPREKING

Lobivia 85 door Walter Rausch, 160 pagina's met rond 150 kleurenfoto's, formaat 16,5x23 cm. Uitgave van Druckerei Rudolf Herzig, Johann Strauss-Gasse 30, A 1040 Wenen. Prijs ÖS 540,-

Eindelijk is het lang verwachte boek verschenen. Ruim 10 jaar na het verschijnen van zijn 3-delige werk *Lobivia* heeft Walter Rausch zijn enorme kennis van het geslacht *Lobivia* uitvoerig op schrift gesteld.

Meer dan 65 maanden veldonderzoek, verdeeld over 10 reizen, waarbij meer dan 10.000 km te voet werden afgelegd, liggen ten grondslag aan deze kennis. Uitgebreide bestudering van het plantenmateriaal in cultuur, bloem- en zaadonderzoek, alsmede bestudering van bijna alle literatuur die er is met betrekking tot deze planten vervolmaakten zijn inzichten. Natuurlijk blijft het inzicht niet stilstaan; ergens moet een streep getrokken worden.

Een alfabetisch overzicht is gemaakt van alle *Lobivia*'s. Hieronder verstaat hij ondermeer de "echte" *Lobivia*'s, *Digitorebutia*'s, *Mediolobivia*'s, *Soehrensia*'s, *Acantholobivia*'s, *Helianthocereussen*, *Acanthocalyciums* en de kortbloemige *Echinopississen*. Van elke soort en variëteit is een beschrijving gegeven; daarnaast volgt een beschouwing c.q. discussie.

Vele nieuwe combinaties zijn doorgevoerd terwijl ook 39 nieuwbeschrijvingen worden gegeven. De foto's zijn van een fantastische kwaliteit en zijn op zich het kopen van het boek al ten volle waard.

U zult in het boek geen determineersleutel aantreffen. Wel vindt u een alfabetische lijst van de in dit boek besproken namen, zeker handig bij alle synoniemen. Voor zover het taxon (ook) door Rausch verzameld is, vermeldt hij zijn veldnummer erbij.

Voor liefhebbers die planten enkel onder een WR-nummer hebben staan, is het even zoeken. Al met al een boek dat u als geïnteresseerde in deze plantengroep, beslist moet aanschaffen.

Ludwig Bercht

TIJDSCHRIFTEN

Obregonia jaargang 6, 1985.

Nr. 1. Een artikel over *Roseocactus fissuratus* opent deze jaargang. Praktische tips voor het beschrijven van etiketten worden gegeven. Fons Beukelaers wordt in woord voorgesteld.

Nr. 2. *Coryphantha pallida* wordt aan de lezers ten tonele gevoerd. Een beknopt overzicht wordt gegeven van het verspreidingsgebied van de *Bromeliaceae*. De verzorging en vermeerdering van *Phyllocactussen* is het onderwerp van een ander artikel. De voor-en-tegens van aanbouwkassen worden uiteengezet.

Nr. 3. *Mammillaria wrightii* opent dit nummer. De vele wetenschappelijke benamingen van plantenonderdelen worden toegelicht. Verder een aantal praktische tips en stukjes ter overdenking.

Nr. 4. *Echinocereus bristolii* siert de voorplaat en is onderwerp van het eerste artikel. Een uitvoerig artikel behandelt een aantal typen broeikassen. Ook enkele cactusziekten worden besproken.

Nr. 5. In woord en beeld wordt *Mammillaria herrerae* voorgesteld. Verschillende typen broeikassen worden beschreven. Artikelen over onderstammen, het bevruchten van cactusbloemen en cristaten completeren deze aflevering.

Nr. 6. Een verhandeling over *Echinocereus pulchellus* opent dit nummer. Een anoniem artikel overweegt de geneugten van een succulentverzameling. Gruwez behandelt de cultuur van *Rebutia*'s. Kort artikel over *Faucaria*'s.

Nr. 7-8. Geopend wordt met een pagina over *Neoporteria*'s. Het volgende artikel handelt over het inrichten van een hobbykas. Liekens neemt cactusbloemen onder de loupe. Heyselberghs beschouwt de voor- en nadelen van de vollegrond-plantenbak. *Tillandsia*'s is het laatste onderwerp dat aan de orde komt.

Nr. 9. Het relaas over *Neoporteria*'s wordt vervolgd. Liekens gaat in op de namenwirwar bij *Rebutia*'s/*Aylosteria*'s. Een volgend artikel behandelt het een en ander over cephaliums. Liekens schenkt ruime aandacht aan het geslacht *Agave* en enkele soorten eruit.

Nr. 10. Het Chilenen-artikel beleeft een volgende aflevering. Liekens wijdt een artikel aan Mexicaanse cactussen. Van dezelfde auteur is ook een artikel over *Sedum stahlii*.

Nr. 11. Liekens besluit zijn beschouwingen over Chileense cactussen. Claes behandelt de verzorging van "andere" succulenten.

Nr. 12. Liekens bespreekt *Normanbokea valdeziana*. Enkele kanttekeningen worden geplaatst bij de in de laatste jaren doorgevoerde nieuwe klassificatie van *Rebutia*'s.

Ludwig Bercht

In memoriam Harry Leusink

Het was een grote schok te vernemen dat onze goede vriend de Heer Harry Leusink na een kortstondige ziekte op 17 februari j.l., 63 jaar oud, is overleden.

Na een arbeidzaam leven besteedde hij gedurende de laatste negen jaar veel tijd en serieuze aandacht aan zijn cactussen en vetplanten. De Mammillaria's namen daarbij een eerste plaats in. Hij was dan ook een actief lid van de Mammillaria studie/werkgroep. Sinds kort nam hij ook deel aan de algemene werkgroep.

Zijn succulenten-hobby had twee kanten. Daar waren eerst de planten. Met veel respect genoot hij intens van hun schoonheid; hoe kon hij ook onder de indruk komen van een krans Mammillaria-bloemen. Hij zaaide graag en goed; menigmaal was hij winnaar van zaaiwedstrijden.

De andere kant van zijn liefhebberij betrof de liefhebbers zelf. Hij waardeerde de contacten met hen zeer. Daarbij werd hij gekenmerkt door eenvoud, bescheidenheid, hulpvaardigheid en gulheid. Voor hen met wie hij nader omging was hij een ware vriend. De genoemde eigenschappen maakten hem geschikt tot een goede beheerder van "Ruilen zonder Huilen". Hij verrichtte het leeuwenaandeel van het hieraan verbonden werk. Als zodanig kenden de meesten van ons hem. In Succulenta van vorige maand beschreef hij nog eens wat RzH behelst en wekte hij op tot een levendig ruiljaar 1987.

Heel jammer, dat Harry niet langer onder ons is. Wij zullen hem missen en met erkentelijkheid herinneren.

Zijn vrouw Matty en zijn kinderen wensen wij toe dat sterkte en troost hun deel mogen zijn.

Herman Koningsveld,
medewerker "Ruilen zonder Huilen".

Herman Masman,
Voorzitter Succulenta

Leopoldo Horst †

Op 26 februari bereikte ons het bericht dat op 3 februari 1987 Leopoldo Horst op bijna 69-jarige leeftijd is overleden. In het april-nummer zal nader ingegaan worden op de man die door zijn vondsten zo zeer zijn stempel heeft gezet op onze kennis van de Braziliaanse cactusflora.

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	50
Astroloba (II) - L.E. Groen	51
Het geslacht Matucana (VII) - R. Bregman, H.B. Hensel, P. Laney, A. Meerstadt, P. Melis, A.B. Pullen en A. van Tilborg	56
De oorsprong van <i>Sempervivum arachnoideum x nevadense</i> - B. Zonneveld	59
De indeling der cactussoorten (III) - E. Crombez	61
Eenvoudige en milieuvriendelijke bestrijding van <i>Sciara's</i> - B. Zonneveld	64
Agavenproblemen op de Bovenwindse Eilanden der Kleine Antillen (V) - P. Wagenaar Hummelinck	65
<i>Neolloydia grandiflora</i> - S. Kooij	69
Marktnieuws	70
Boekbespreking <i>Lobivia 85</i> - L. Bercht	71
Tijdschriften - L. Bercht	71
In memoriam Harry Leusink en Leopoldo Horst	72